د خاموشـۍ لـه شـوره ډېـرو سـر تـنـدي اونيـوۀ
د بـې وسـۍ لـۀ زوره ډېـر پـه زنګانـۀ پرېواتـۀ

شور شور خاموشي

اعجاز خټک

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعیب سنز پبلشرز اینډ بکسیلرز

جي ټي روډ منګوره، سوات

ټول حقوق د اماراتو پښتو ادبي ټولنه مرکزدبۍ په نوم خوندي دي

د کتاب نوم	....	شور شور خاموشی
لیکونکے	....	اعجاز ختټك
ناشر	....	فضل ربی راهی
پروف ریډنګ	....	حنیف قیس
ډیزائننګ	....	لقمان حکیم
سرپاڼه	....	سرتاج استاد او ظفرعلی ظفر
دچاپ کال	....	ستمبر۲۰۱۲ء
پریس	....	حاجي حنیف اینډ سنز پرنټرز لاهور
بیه	....	-/۲۰۰ روپۍ
د رابطې لپاره	....	

د موندلو درکونه :

- داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکز دبۍ
- یونیورسټی بك ایجنسی پېښور
- شعیب سنز مینګوره ، سوات
- مکتبه اشرفیه، مېن بازار لاچۍ (کوهاټ)
- پشتواکېډیمي کتاب پلورنځے پېښور یونیورسټي پېښور
- پښتو ادبی ټولنه لاچۍ – کوهاټ خیبر پښتتونخواه

شعیب سنز پبلشرزجي ټي روډ منګوره، سوات

Website: www.shoaibsons.ipfox.com
Email: shoaibsons@yahoo.com
Ph: 0946-729448, 722517

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټړون

د خپل ګران و محترم استاد

سعد الله خان حېران په نوم

چې زۀ یې د شعرو ادب په الف ،ب باندې پوهه کړم

خاورې اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ښاغلے تاج انور د لاچۍ کواټ ، ادبی مجلسونو کښې داعجاز خټک په نوم پېژندلے شی، پلار نوم یې صوبیدار کُندل خان (مرحوم) دے، دېپډایښت نېټه یې یولسم دسمبر نولس سوه دوه پنځوسم **(۱۱ دسمبر ۱۹۵۲)** او دسکول په کاغذونو کښې د مئ شپږمه نېټه کال نولس سوه څلور پنځوسم **(۶ مئ ۱۹۵۴)** لیکلې شوې ده. یعنې دا زمان د "سرېتوب عمر ته رسېدلے دے نو ځکه د"ښهٔ سرېتوب " څرګندونه کوی او دا دے خپله ړومبی شعری مجموعه په اولس پېرزوکوی

زمــــا شـــــاعري ده داولـــــس دســــوکالۍ لــــهٔ پــــاره
زهٔ خـــو لیکـــل کـــوم دژونـــد دخوشـــحالۍ لـــهٔ پـــاره
زهٔ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــهٔ شـــم
نـــهٔ شـــم کـــولائې شـــاعری دخرمســـتۍ لـــهٔ پـــاره

دا شعرونه داعجاز خټک د"احساس " نومې نظم آخری کړی ده کوم چې ما په اول ځل په خپل کلی طورو کې آورېدلی وو. په کال ۱۹۷۸ ء کښې.دپیاوړی مورخ او شاعر تاج ملوک خان دلسوز (مرحوم) په یاد کښې ادبی دستوره وه **.** د لاچۍ نه دوه ځلمی شاعران سعادت سحر او اعجاز خټک هم د اولسی ادبی ټولنې مردان په بلنه راغلی وو په دې موقع ددې دواړو ښاغلیو د کلام تود هر کلے شوے وهٔ دغه کهٔ هر څو د ښاغلی اعجاز خټک د شاعری ابتدائي دور وهٔ خو د دهٔ "احساس " د پښتو مینئو لـه دا احساس ضرور ورکړو چې که د ملی ژوند د بیداری شاعر اجمل خټک هر څو که د وختونو دسیاست سیلی په مخه کړی دی او ګاونډی هیواد کښې ئې دجلاوطنۍ په ګاللو مجبور کړے دے ولې دهغهٔ د احساس بڅرو "رشه" سالمه ده " دغیرت چغه" اوس هم پورته کیدائې اؤ آورېدلے شی ځکه چې د احساس غوړونه کاڼهٔ نهٔ دی او چې د ملت زلمی ویښ او بیدار وی نو دژوند په کالهٔ کښې به دجمال او جلال رنګونه مدام خوارهٔ وی او دقام ځلمې شاعران د خپل کلام په وسیله د بیداری جرسونه دېمار غړوی.

دنــــړۍ لــــه واقعــــاتو ســــبق واخلــــئ
دا تـــر څـــو بـــه تاســـو خپلـــو کښـــې جنګېـــږئ
"باچاخــــان" درتــــه وئیلــــی داصــــفادي
کـــهٔ ویښ نـــهٔ شـــوئ پښـــتنو! ګـــوره ورکېـــږئ

زما په نیزد چې د لاچۍ اوسېدونکی زلمی وی، لوستې وی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرو ادب میئن وی نو هغه به آرومرٌو د محترم سعدالله خان حېران دفکر ونظر په پلوشو روښانه وی او دهغهٔ د " ګلستان " ګل یا وړمه به وی ، دغلته ښاغلي عمل خان سیاح، اکمل اسد آبادی او شاه ولی خان غونډې ننګیالو هم خپلې وینې او جذبې کرلي دي او دملی فکر ځېلی یې خورې کړې دي او د پښتونخواه په اولسی او ادبی ډګرونو کښې یې " لاچی " لهٔ پخواه نه لاچی لونګ کړې ده.

پـــه دې خـــاوره زېږېـــدلی نومـــوړی عالمـــان دي
هـــم پیداپکښـــي بـــې شـــمیره شـــاعران دي
مدرســـه ده دعلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

ښاغلی اعجاز خټک د دغه چاپېرچل او دغه سیال کلی "لاچۍ " پیداوار دے هغه دلاچی ګلستان پښتو دسیوری لاندی دشعر او هنر سفرپه کال ۱۹۷۰ کښې شروع کړو. کال ۱۹۷۱ کښې چې سیاسی زول طوفان راپورته شو نو لکه دنورو ادبی جرګو د لاچی "ګلستان" هم اوځپلے شو. په کال ۱۹۷۲ ء کښې دغلته یې" پښتو ادبی ټولنه لاچی " جوړه کړه . ښاغلے اعجاز خټک دجنرل سیکټر په حیث خپله سکنې ځوانی ټولنې ته وراُوبخښله او نهٔ کاله یې په دغه چوکی د پښتو ژبې او دادب ناوي ته لوګے کړه . دې مهال کښې د روزګار غمونو دخپل هېواد نه متحده عرب امارات ته په مخه کړلو. د خپلې کورنی دمعاشی مسلې هوارولو مبارزه یې شروع کړه د تن وینه ئې وسوزوله، خوله یې اُوبهیوله او پیسې ټکې ئې اوګټلې نو بیا هم دزړهٔ تاؤنو په آرام پرې نهٔ ښودلو او د پښتو دغم نه یې بې غمه نهٔ کړے شو. د یو څو ملګرو په ملا تړیي " داماراتو پښتو ادبي ټولنه- مرکز دوبۍ " بنیاد کېښودو او د عربو رېګزارونو کښې یي د پښتو د بڼ وړمې خورې کړې او دغسې ئې د خپل ژوند غوښتنو سره سره د ادب عصري غوښتنې هم پوره کولې "د پښتو وړمې"- "خوشحال او رحمان"- "د سلیم خټک مرحوم کلام مړاوي ګلونه اؤ د سعدالله خان حېران " "پټې سلګۍ" د ښاغلي اعجاز خټک د شعري او هنري سفر زړهٔ پورې مطبوعاتي سلسلې دي . د اماراتو پښتو ادبي ټولنې مرکز دبۍ د سیوري لاندې چې وخت په وخت کومې لویې ادبي دستورې او مشاعرې شوېدي او ددې پــه اثــر چــې د پښــتو ژبــې او ادب تــه څــومره ښــېګړه رسېدلي ده او اماراتوکښې پښتنوشاه زلمو کښې ادبي ذوق او سماجي غزونې کړې دي نو د فخر او عزت پټکے هم که ښاغلي تاج انور اعجاز ته په سر کړے شي نو بې ځایه به نهٔ وي.

خوشـــــــالیږم چـــــــې روګـــــــورم
د ادب پـــــــه ګلســـــــتان کښـــــــي
د عربـــــــو رېګســـــــتان کښـــــــي
دا زمـــــــا د لاس کرلـــــــي
د پښـــــــتو د بـــــــاغ ګلونـــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅوکاله آګاهو د ښاغلي اعجازخټك په لاس ليکلي د کلام مسوده لوستي وه نو يو دوه کرښي تبصره مې پرې په خپله خوښه داسې ليك کړے وو چې د ښاغلي اعجاز خټک طبيعت کۀ غزل وئيلو ته پسخېږي نو مونږ دې ته يو فطري او غېرشعوري عمل وئيلے شو. دا غزلي د زلمي شاعر د هنري صلاحيتونو او د ځوانۍ د مستو مستو غزوني کوي ځکه نو اعجاز پکښې دومره نۀ شي ليدلے او منکر پرې اعتراض کولے شي . خو اوس چې د سپېڅلی (نوے نوم يې شورشورخاموشي ده)يو ه بې ترتيبه مسوده د لوستو دپاره زما په وړاندې پرته ده او په کرښه کرښه کښې لۀ خېره د کمپوزنګ بلها غلطۍ د لوستونکی نظر کيري بيرې کوي – بيا هم په دې د يو نظر تېرولو نه پس دا احساس رابخښي چې ښاغلے اعجاز خټك په ځائے ولاړ نۀ دے. پرله پسي پرمختګ کوي . دغزل په حقله يي رويه او نظريه کښې زړۀ پورې بدلون محسوسيږ ي .غزل څۀ ته وائي د اعجاز خټك يو نظم دے، ديکښې شاعر دعوۀ کړې ده چې غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ دے، دا دوخت تقاضو آئينه دار دے او دخوشحالي د سباؤن زېرے دے خو پرتۀ له دې دعوې د ښاغلي اعجازخټك دادبي پېژندګلو ، د دۀ په بيلو بيلو موضوعاتو وئيل شوي نظمونه په غوره ډول کولے شي ،دغو نظمونو د ښاغلي اعجاز خټك شاعري شته منه کړې ده –زما په خيال د نظم ښه کښې د شاعر تخليقي صلاحيتونه ځرګند ليدلے شي او د شاعر انه تخيل رنګارنګي پکښې هم شته – هر نظم ئي د زړه د وارداتو ، داخلي کيفياتو او خارجي محرکاتو ترجماني کولے شي -.

د ښائيست او د ښکلا په کلو ګرځم
پکښې مينه، وفاګاني لټومه
رنګينۍ چې د نظر کچکول کښې راوړم
تصويرونه تـرې د ښـکلي جوړومه

م ،ر، شفق
اسلام اباد
۳۱ جنوری ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز اعزاز

هرکله چې خدائے بخښلي ايوب صابر په سرپرستۍ کښې د کوهاټ دښار نه پنځويشت کلوميټره لرې په فاصلې باندې د سهېل (سوېل) آړخ په جرنيلي سړك باندې ښاد اؤ آباد کلی لاچۍ کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ په نوم يو نوے ادبي تنظيم بنسټ کيښودو نو ډېر زر د دې ادبي ګلستان دشعروادب د ګلونوپه خوشبويانو ادبی فضاګانې معطرې شوې په خصوصي توګه د سعدالله خان نوم په ادبی دنياکښې لکه د نمر اوځلېدۀ. د عيسوي کال نولس سوه شپېتم نه تراوياېم پورې پوره لس کاله د دې تنظيم ډېر په اتفاق سره دپښتوژبې او ادب خدمت ډېر په ښۀ انداز کښې اوکړو.محترم سعدالله خان حېران نۀ صرف د دې انجمن د سيوري لاندې د نوي ګُول د شاعرانورلاربنودنه کوله بلکه په ګورنمنټ هائی اسکول لاچۍ کښې د استاد په حيث خپله وظيفه يې هم په ښۀ توګه ترسره کوله. حېران صېب د لاچۍ اؤ دټولې خټك نامې مشهورروحاني مشرمآذون صېب دويم دلاچۍ مولانا عبدالمنان عبيد مرحوم فرزند دے اؤ د پښتو سره سره د اردو، فارسۍ اؤ عربۍ درېوو ژبو عالم اؤ ماهر دے نو د داسې نابغه استاد د سيوري لاندې د سبق زده کړه د الله تعالی د لوې فضل څرګند علامت دے . راقم الحروف سعادت سحر، تاج انور اعجاز، انور الفت، انور حسين مسافر، ميجرالطاف اؤ سعيدرهبر اؤ داسې نور لکه امجد ساقی جان د حېران صېب د مدرسې طالبعلمان دي اؤ دا ټول نن هم په دې وياړ کوي چې زمونږ سرپرستي حېران صېب کړې ده .

ښاغلي تاج انور اعجازسره زماپېژندګلي زما د عمر سره سمه ښکاري هغه په دې چې يو خود هغوي اؤ زمونږ کور يو بل سره ډېر نزدې اؤ بيا په يو اسکول کښې مونږ سبق وئيلې دے بس دومره به وه چې اعجاز صېب به مانه يو جماعت وروستو وۀ.

اعجازصېب دعيسوی کال نولس سوه څلورپنځوسم د مۍ د مياشتې په شپږمې نېټې زيږېدلے اؤ دبابا جي نوم ئي صوبيدار کندل خان دے. د دوی باباجی دپيرطريقت نوم يو پيرتاج علی شاه مريدوۀ چې دکشمير نه به ئي تشريف راوړلو. په کوموشپوورځوکښې چې اعجازصېب زيږېدلې وو نو په هغه دوران کښې د دوی د باباجي پير صېب هم لاچۍ ته تشريف راوړے وۀ چې کله يې اعجازصېب ورته اُښودلو نو هغوی ورله نوم تاج انورخوښ کړو.

ماته هغه شپې ورځې هم نن يادېږي چې اعجازصېب به په تبليغي جماعت کښې منډې تړړې وهلې ، دټول محلت ماشومان به ئي راجمع کړل اؤ شبې جمعې ته به يې بوتل اؤ بيا ماته هغه وخت هم يادېږي چې د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکوالي ملګرى لياقت على راز چې زما هم جماعتي وۀ، په مرسته يوه ادبي ټولنه جوړه کړه چې نوم يې ورله پښتودرنه ادبي ټولنه لاچې کېښودۀ خو دا د دوى د وړکوالي ادبي هلې ځلې وې. بيا داسې وخت راغے چې لياقت على خان راز دپاکستان په نېوى کښې نوکر شو اؤ د ټرينګ نه پس يې بنګال ته اولېږلو چې هغه وخت د کال ۱۹۷۱ء جنګ بنۀ په درزسره شروع وۀ، بنګله دېش جوړ شو خولياقت علي خان راز هلته شهيد شو اؤ بير ته رانغے. هم په دغوشپوورځوکښې ګلستان پښتوادب لاچې په سياسي الغلاؤ تلغاؤ کښې داسې اونختو چې خپل ادبي سفر يې نيمه خوا پاتې شو. نو اعجازصېب د يونوي تنظيم جوړولو تابيا اوکړه چې دراقم الحروف سره سره سليم خټك مرحوم، عزيز الله عزيز مرحوم، انورالُفت، نثارګل نثار، غيورناشاد، سعيدرهبر، ميجرالطاف سرفرازخټك (ريټائرډ) ، اقبال فنا، انورحسين مسافر، بشير احمدبشير، فېض الله جان فېض ، اقبال عارف ، اسلام بادشاه اسلام اؤ پروفيسر نعيم رضوان خانزاده په مرسته د سعدالله خان حېران په سرپرستۍ کښې پښتوادبي ټولنه لاچۍ جوړه کړه چې د اعجازصېب د نۀ ستړى کېدونکى هلوځلو اؤ د هغوى د ويال طبعيت په برکت دغه تنظيم ډېر زر د پښتونخواه د نورو ادبى تنظيمونوسره اوږه په اوږه يې اودرولو. د دې ټولنې دسيورې لاندې به نۀ صرف اُووۀ ورځنى تنقيدي غونډې کېدلې بلکې په علاقائي اؤ په ملکى کچ به يې مشاعرې کولې،د پښتوټپه ده.

ځوك په رضا لۀ ملکه نۀ ځي
يا ډېرغريب شي يا د يار دلاسه ځينه

نوبيا داسې ورځ هم راغله چې اعجازصېب د معاش په سلسلې کښې دوبۍ (متحده عرب امارات) ته لاړو، هغه ورځ زمونږ ټولنې ملګرو دپاره د يو لوې غم نه کمه نۀ وه خو اعجازصېب د يوروڼ مستقبل په تکل کښې ملګرو هغه په ډېرو دعاګانوسره رخصت کړوګنې اعجازصېب په پاکستان کښې هم بېروزګاره نۀ وۀ، دکوهاټ په اکاؤنټ آفس کښې د مرحوم رومان ساغر سره جوت په کرسۍ به ناست وۀاؤ دواړوشعروشاعرۍ سره سره د ايم اے پښتو امتحان په پرائيويټ توګه پاس کړے وۀ.

دعيسوى کال نولس سوه يوکم آتيايم د جنورۍ مياشتې يولسمې نېټې پورې اعجازصېب د ټولنې عمومى سکتر وۀ. هلته چې متحده عرب اماراتو ته لاړو نو يوکال پس يعنې کال ۱۹۸۰ کښې يې داماراتوپښتوادبي ټولنې مرکزدبۍ په نوم يوه ټولنه سازه کړه چې د الياس ټلوال ورسره پوره په پوره منډه اووهله. ترننه پورې اعجازصېب د دې ټولنې عمومي سيکټر دے. دوى دلته ډېرې درنې اؤ بېن المللى مشاعرې کړې چې ادبى دنيا ئې نن هم يادوي . دوى د خپلوملګرو يو تعارفى کتاب د وږمې په نوم اؤ بل يې د خوشحال و رحمن بابا په نوم چاپ کړى.دغه کتاب دشپاړسم جماعت د پښتوطالب علمانو دپاره پښتواکيډيمى ډېره ګټور اؤغوره ګرزولے چې ډېرې علمى او ګټورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې پکښې شاملې دي کومې چې ددوی ملګرو په خپله لیکلې.

یو اهم ادبي ، علمي او سماجي کار چې دوئ کړے هغه دا چې دپاکستان نه یې. قلندر مومند، پرېشان خټك،ایوب صابر ،سعدالله خان حېران، پروېش شاهین، عبدالکریم بریالے، مطیع الله قریشی، مجبورسوراني، غازي سیال ، سلیم بنګش او اسیرمنګل غونډې لوې لوې شاعران او ادیبان رابللي .

کۀ دغومشاعرو ویډیو ریکارډنګ اوګورئ نو دآورېدونکو شمېره پکښې دحده نه زیاته ښکاري خو د اعجازصیب نظامت به دا مشاعرې نورې هم یو په دوه ښائسته کولې.

اعجاز صیب دپښتو ژبې او ادب د پرمخ تګ لۀ پاره هر وخت او هر ځائے کښې خپل صلاحیتونه پکار راوستلي او پیسه یې شندلې خو قصه یې کټلې .

- د هغوی د هلوځلو په برکت حسېن احمد صادق ، مهرونېش صدیقی، وزیر بادشاه جانان، امت بنګش او بختیار شاکر غونډې ادبی ملګرو په دوحه قطرکښې پاك پښتوادبي ټولنه جوړه کړه.هم دې سره سره ئې دغه ملګري هم مشاعرو ته رابللي . دې نه علاوه ئې فیروزآفریدي هم په خصوصي توګه مشاعرو ته رابللې .
- په بحرین کښې یې هم د ټولنې جوړولو دپاره حامدقریشی سره آړیکې نیولې وې خودمقامي قوانینو له وجې هغوي ټولنه جوړه نۀ کړے شوه .
- په ویسه اټك کښې پښتوادبي جرګه دمشتاق احمدمشتاق په سرپرستۍ کښې اعجاز صیب جوړه کړې.
- ورسره ورسره په کراچۍ کښې د اتفاق پښتو ادبي ټولنه هم صابر احمدصابر استاد په مرسته او دهغوی د نورو ملګرو په برکت جوړه شوې ده .

زما دمعلوماتو ترمخه کۀ ریډیو او ټي وي دلاچې نه څوك بللي نو د سعدالله خان حېران او زما دباباجی شاه ولی خان نه پس یې اعجازصیب بللے ځکه چې دا دومره مقبول شوے وۀ چې دوی به مشاعرو ته رابللو.

په متحده عرب امارات کښې د راس الخیمې ریډیو نه چې خپرونې پیل کېدې نو داعجازصیب پکښې پوره پوره لاس وۀاؤ هم هلته دوی دپښتو په اووه ورځنې خپرونوکښې یوکال پورې کار کړے دے او دا خپرونې به ټول عربستان کښې او په افغانستان او کوئټه بلوچستان کښې آورېدے شوې او پښتانوبه دومره خوښولې چې د جمعې په ورځ به سحریولس بجې او دشپې یولس بجې به ټول پښتانۀ ورته غوږ. غوږ. ناست وو.

اعجازصیب یو ډېرخوږ. انسان دے، هرچاسره ډېره په مینه ګړه بړه کوي. او بیا د خپلوادبي ملګرو خو دومره قدر کوي چې کله سلیم خټك په حق اورسېدۀ نو دهغوي د کلام مجموعه د مړاوي ګلونه په نوم چاپ کړه او بیا ئې د خپل استاد سعدالله خان حېران کلام پټې سلګۍ چاپ کړې او دا دے نن دخپل کلام مجموعه چاپ کوي چې نوم یې ورله شورشور خاموشي غوره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجازصېب د کال نولس سوه یوکم آتیایم نه په عربستان کښې دژوند ورځې شپې صباکوي ، دزړهٔ اؤ دشوګر مریض هم دے، په داسې عمر دسړي زړهٔ غواړي چې آرام اوکړي خو هغه دچاخبره چې شوخ د خوارو زړونه دي چې چوي نه ، د اعجازصېب حوصله لا ځوانه ده ، د هغوي مزل لا روان دے اؤ داسې یو نابغه روزګار شخصیت دے چې داسې خلق ډېر کم پیدا کېږي . د داسې خلقو په باب له خادم بابا ډېر ښهٔ وئیلے.

چــــې ژونـــدے ووم ، تاســـو ویشـــتـے ووم پـــه کــــانو
اوس مـــــې ځلـــــه ښــــکلوئ د قبــــــر کــــــانړی

نو باید چې مونږ د داسې خلقو قدر په ژوند کښې اوکړوګنې دآسمان نمر په ګوته نهٔ پټېږی .

په دي موقع د اعجازصېب د شعر و شاعرئ په بشپړه توګه تبصره کول یقینا چې ګران کار دے خو زهٔ ډېر په لنډو ټکوکښې د هغوي د کلام ذکرخپل فرض ګڼم . دوئ غزل ، نظم اؤ هائیکولیکلي .

په کال نولس سوه یوکم اویایم (۱۹۶۹) د میئ د میاشتې په شلمې نېټې زمونږ د نیکهٔ میرولي کاکا په سرائې کښې یو ه طرحي مشاعره کېدله چې صدارت ئې افضل رضا کولو. ما اؤ اعجاز خټك پکښې په وړمبي ځل ګډون کولو، د اعجازصېب کلام مطلع اؤ مقطع وړاندې کوم.

ســـــتا د راتلـــــو وعـــــده وفـــــا نــــهٔ شــــوله
پــــــه مــــــا دهجرشـــــــپه صــــــبا نــــهٔ شــــوله
اعجـــــــازمجبور وهٔ چـــــــې پښتوکښـــــــې ګېـــــر وهٔ
خـــــو هغـــــه پېغلــــه پښــــتانه نــــهٔ شــــوله

په یو بل شعرکښې د ورورولۍ پېغام داسې آوروي.

دوروروڵـــــــــۍ مشــــــــال پــــــه لاس ګرځــــــوم
دغــــــه رڼــــــا بــــــه لـــــــر اؤ بـــــــر تــــــه یوســــــم

دغزل روح تغزل ته وئیلے کېږي، لږ یې دا انداز اوګورئ.

تــــــا چــــــې د ښــــــو پــــــه غشــــــو اوویشــــــتم
مـــــړ وومــــــه جانانــــــه! راژونــــــدے دې کــــــړم

رقیبانو ته په ښکلي اندازکښې داسې پټون ټپوي ،

رقیبــــــان دې اوس دســــــر خېرونــــــه غــــــواړي
چـــــې اعجـــــاز ورتـــــه وهلـــــے نـــــن پټـــــون دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دپښتو ژبې سترنقاد اؤ اديب م ، ر، شفق دې رايې سره اتفاق لرم چې د اعجاز نظم په غزل باندې درونډ ښکاري لکه د احساس نومې نظم د هغوی د ژور احساس په ښه توګه ترجماني کوي اؤ داسې وائي چې.

ماتــــه د وخــــت ختلــــي نمــــر تــــه تيتيــــدل نــــۀ راځــــي
ماتــــه د عشــــق اؤ د مســــتۍ نــــه ډك غــــزل نــــۀ راځــــي
زۀ داولــــس پــــه غــــم لړلــــي مرثيــــي ليکمــــه
دې نــــه ســــېوا راتــــه پــــه بــــل څــــۀ کښــــې ليکــــل نــــۀ راځــــي

دعشق عنوان لاندې نظم يې يو شاهکار نظم دے چې ډېر په ښکلي اندازکښې د عشق مفهوم داسې بيان کړے.

عشــــق د کلهــــم انســــانيت د وروروســــۍ فلســــفه
عشــــق د انســــان د محبــــت اؤ ســــوکالۍ فلســــفه
عشــــق د زردار اؤ د نــــادار د يــــو ولــــۍ فلســــفه
عشــــق د خوشــــحال د ننــــګ و پــــت پښــــتونولۍ فلســــفه

عشــق د خوشــحال د تــورې شــرنګ اؤ دغيــرت قصــه ده
نــــۀ د لــــيلا اؤ د مجنــــون د محبــــت قصــــه ده

د اعجاز صيب نور نظمونه لکه.پښتنه ميرمن، هغه څوك وه، ارمان، جنت، منـزل، زمـا خوشـحال اؤ شـپونکي سندره.دلوستو جوګه دي چې دطوالت لۀ خاطره دا هر څۀ په لوستونکو پرېږدم . په آخرکښې به دومره اووايم ،

چــــې د اعجازغونــــدې لــــۀ ســــره تېــــر شــــي
هغــــــــه خبــــــــرې زړورې کــــــــوي

په درناوي
سعادت سحر
صدر پښتو ادبي ټولنه لاچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتولېونے

هغه بله ورځ راته تاج انوراعجازختک ټليفون اوکړو چې بشيرصېب زۀ خپل کتاب چاپ کووم ، ماورته وئيل ، مبارك شه، ډېر زيات خوشحاله شوم خو ډېرزيات حيران په دې خبره شوم چې وئيل ئې راته دکتاب مسوده درلېږم چې ليکل پرې اوکړې، داخبره زما دپاره دحېرانتيا او پرېشانئ وجه ځکه وه چې زۀ په دې خبره لا خبر نۀ يم چې د چا په کتاب ليکل او خپل تآثرات ليکل دکله نه او څنګه شروع شوی دی خو په دې خبره ښۀ پوهه يم چې کله هم يو مصنف خپل کتاب چاشاعرله ليك دپاره ورکوی نوکوشش کوی چې لوئې نه لوئې شاعر، اديب ، ليکوال انتخاب اوکړی او کۀ لوې نۀ وی نو بيا خوچې کم نه کم دمصنف نه دشعروادب په ميدان کښې سينيئر وی ، پياوړے وی او پېژندونکے وی. او بله خبره دا د حېرانتياچې زۀ پرې لا پوهه نۀ يم چې ښاغلي ليکوال اعجازصېب خپل کتاب دپاره (شورشورخاموشی) ولې او په څه مقصدماته د ليك دپاره راکړوځکه زما او د اعجازصېب حيثيت د شعرو ادب په حواله داسې دی لکه داستاد او شاګرد، اعجازصېب په دې ميدان کښې زما د استاد حيثيت لري او ماته لا ځان د ادب په شاګردانوکښې هم نۀ ښکاري خو دا د اعجاز صېب د مينې او اخلاص او سړيتوب يوه لويه نمونه ده چې زما غونډې د ادب يې طالبعلم ته يې خپل کتاب د ليك دپاره راکړو او اوس زۀ دښاغلي ليکوال د حکم په تعميل کښې د دوی په کتاب باندې خپلې ماتې ګوډې خبرې اوليکم.شورشور خاموشی او بيا دا شعرونه.

ځنـــې ســــرونه مـــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پرېواتـــۀ
ځنـــې ســــرونه آخرغــوځ شــو، ورتــه نــۀ پرېواتـــۀ
غـــوره تېـا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــی
تنـــدرراتلو، زمـــونږ پـــه کـــور، پـــه هرکالـــۀ پرېواتـــۀ

د دې شعرونو شاعرتاج انور اعجازختك زۀ دتېرو ډېرشو کالو راسې پېژنم. دکوهاټ ضلعې لاچئ کلی يو ځوان زلمے چې نن هم لکه د تېر وخت په شان به په عمر ډېر خو په زړۀ زلمے دپښتوادب د ميدان هغه زيرك او سترګه ور شهسوار دے چې د۱۹۸۰ نه واخله ترننه يې دعربوپه دې سره شګلنه او سوراړه زمکه يې د يو څوملګرو سره د اماراتوپښتوادبی ټولنې شمع په خپلو هلوځلو او منډو تررړو په هرحال او هر ساعت داسې روښانه ساتلې ده چې ديوطوفان او بادوباران تتېدو لـه نـۀ ده ورکړی او نن هم سره د خپلوملګرو لګيادے د پښتو ژبې او پښتو ادب سرخېنه کولوکښې بوخت دے او ولې به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ کوی چې دې ښاغلی د میدان ګټلو هنردپښتو ادب د یولوئې پوهه اوزیرک استاد ښاغلي سعدالله خان حېران نه زده کړے دے ځکه خو چې اعجازصېب څهٔ هم لیکلی دی، زما په خیال یې په تول پوره او وزن پوره په پوره دي، کهٔ څهٔ کمے پکښې وی هم نوماته پکښې په نظرنهٔ دی راغلي.

اعجازصېب د ژوند په هر اړخ لیکل کړی دي او دا هرڅهٔ یې په غزل ، نظم او هائیکوکښې ځائے کړی دي او چې هرڅهٔ یې لیکلی دي نو ډېره یې خوږه او پسته ژبه کښې یې لیکلي دی چې یو عام لوستونکے یې په اسانه لوستلے هم شی او پرې پوهېدے هم شی.

اعجازصېب کهٔ یو خوا دځان او جانان خبره کوی نو دخپل کورکلی د کوڅو د فکر نه هم ناخبره نهٔ دے پاتې شوے او ددې سره یې د اولس غم هم په خپل زړهٔ کښې لکه د روح ځائے کړے دے. دخپل قام اولس او د وطن غم یې تل ترتله په خپل چاپېرچل دردونه خوشحالۍ هر څهٔ یې په خپل کلام کښې ځائے کړی دی خو سره د دې یې د نړۍ د مظلومانو غم هم ژړلے دے، دا تول دیو ښهٔ او پوهه شاعرنخښې دی چې ټولې دښاغلی لیکوال په شاعرۍ کښې موجودې دي. ښاغلے لیکوال چې کله خپل جانان ستائي نو وائي.

کـــهٔ زمـــا جانـــان دې اولیـــدو پـــه ســـترګو
درنـــه هیـــر بـــه دجنـــت حـــورې غلمـــان شـــی
خلـــق وائـــی چـــې یـــې زړهٔ راځنـــې یـــوړو
خوتـــازه پـــرې د اعجازختـــك ایمـــان شـــی

او بل ځائے وائی،

تـــاچې دښـــو پـــه غشـــو اوویشـــم
مړوومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم
ســـتا اعجازختـــك بـــه ولـــې نـــهٔ ســـتائي
ســـتایو خـــوږ نظـــردے چـــې زلمـــے دې کـــړم

او کله کله د جام ، ساقی او میخانې نه هم خوند آخلی نو داسې وائی،

هغـه چـې جـام دپاسـه جـام سـره هـم خلـهٔ ورکـوی
داسـې سـاقی تـه بـه څـوك څرنګـې زړهٔ نـهٔ ورکـوی

او یا دا چې،

ســـــــتا دمستوخماروســـــــترګوآثر دے
میخـــــانې کښـــــې د جامونوکړنګهـــــار شـــــو

او بل ځائے کښې وائی چې،

چـــې څښـــوی شـــراب د مینـــې پـــه نظـــر د مستوســـترګو
پـــه دا خـــوی مـــې ځکـــه خـــوښ دے دا دلبـــر د مســـتو ســـترګو

او چې د خپل کلی د کوڅو خبره شي نو څهٔ داسې وائي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزانـــــه د تـــــاريخونو ،دا زمـــــونږ کلـــــې لاچـــــې ده
آيئنـــــه ده د وختونـــــو ، دا زمـــــونږ کلـــــې لاچـــــې ده

دځان په حقله ښاغلے وائي،
ماتـــه د وخـــت ختلـــي نمـــر تـــه ټيټېـــدل نـــۀ راځـــي
ماتـــه دعشـــق او د مســـتی نـــه ډك غـــزل نـــۀ راځـــي
زۀ د اولـــــس پـــــه غـــــم لړلـــــې مرثيـــــې ليکمـــــه
دې نـــه ســېوا راتـــه پـــه بـل څـــۀ کښـې ليکـل نـــه راځـــی

شاعر به څنګه بل څۀ اوليکی چې په کورکلی محلت کښې دبارودو ډېري پراتۀ وی، زلمی پېغلې ، ماشومان اؤ بوډاګان بې ګناه قتلېږی، بيا به شاعرنوره شاعری څۀ اوکړی، د شاعرخو به بيا هم داسې شاعري کوی لکه اعجازصيب چې وائي،
ملګـــرو! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت د نمرودانـــو قصـــيدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حــــــالاتو کـــــربلا بانـــــدې مـــــاتم کوومـــــه
مانـــه مـــاتم کښـــې د خنـــدا ډکـــې قصـــې مـــه غـــواړئ

د وطن په حقله شاعر خپل احساسات څۀ په دې ډول بيا نوی،
هغـــه آزادی چـــې مـــونږ پـــه ســـرو وينـــو ګټلـــې ده
دا دزنـــــده بـــــاد پـــــه نعـــــرو مـــــونږ ه تـــــل پـــــاللې ده

هغـــــه آزادی چـــــې د شـــــپونکی د خلـــــې ســـــندره وه
هغـــــه دخيبرپـــــه دنګـــــو غروکښـــــې غلـــــي غلـــــي ده

اؤ بل ځائے وائي،
چـــــــــې پـــــــــرون وۀ هغـــــــــه نـــــــــن دے
هغـــــــــه ملـــــــــك ، هغـــــــــه وطـــــــــن دے
د اســــــــلام پــــــــه نــــــــوم جــــــــوړ شــــــــوے
پکښـــــــــــــــې زور دے د خـــــــــــــــدايانو
زماهېربرکـــــــــــــت شـــــــــــــاه شـــــــــــــی
دا چـــــــــــــې اُوخـــــــــــــوړو پيرګـــــــــــــانو

د جانـان د صـفت اؤ وفـا سره سره ښـاغلے ليکوال د دوران پـه غم کښـې هم بوخت دے او څۀ په داسې ډول ګويا دے،
ملګــــــرو! زۀ پــــــه داســــــې ښارکښــــــې اوســــــم
لکـــــه د مصـــــر پـــــه بـــــازار کښـــــې اوســـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـــــــه د امـــــــن او انصــــــاف غوښــــــتنه
لکـــــه دتپروخـــــت چرتـــــه غارکښـــــې اوســـــم

کله خپل داولس غم او کله د خپل مزدورغم دا تول دشاعرد ژوند هلې ځلې دی،

یوخـــوا بربنـــدلغړبچي د خـــوار مـــزدور وینمـــه
بـل خـوا غټـان نشوکښـې مسـت مخمـور مخمـور وینمـه
خـدائیګوترې سـترګې زۀ پـه بـل خـوا آړولــے نـۀ شـم
چـــې دوخـــت ژرنـــده کښـــې دل شـــوے خپـــل جمهـــور وینمـــه

هوښـیاران وائـي چـې شـاعران د قـام سـترګې وي خـو زۀ وایـم چـې شاعران د قام ژبه هم وي ځکه چې قام کومـه خبره پـه ژبـه کـول غـواړي اؤ نـه ئې شي کولے، هغه خبره اکثرپه خپلو غزلونو، شعرونو اؤ نظمونوکښې یا خوئې کړي وي اؤ یایې اوکړي، هغه که فریاد وي که د سوال منت خبره اؤ کۀ د وخت د ظالمانواؤ د سماج رواج نه بغاوت وي، هره خبره شاعر په خپل کلام کښې په ډېره آسانه اؤ پسته ژبه کښې په آسانه کولے شي لکه د اعجازصیب د یو نظم (احساس) یوڅو شعرونه زۀ دلته په دې حواله را آخلم، هغه وائي،

وایـم چـې تندرشـوے، آسـمان نـه پـرې راپرېـوتلے
چـــاچې زمـــاداولس شـــونډو نـــه خنـــدا وړې ده
وایم چې اور شوے ، ورتـه چغـه د غیـرت جوړه شوے
چـــاچې زمـــونږ خـــوارو جـــونګړو نـــه رڼـــا وړې ده

داولس د غم سره سره ښاغلے لیکوال دنړۍ د مظلومانو نـه هم ځـان ناخبره نۀ دے ساتلے اؤ دنړۍ د هر مظلوم غم یې یو شان ژړلے دے.

د فلسطین اؤ دکشمیر په زمکه
خپـــــرې تـــــورې کـــــوي، زغـــــرې کـــــوي
چـــې داعجـــاز غونـــدې لـــۀ ســـره تپـــر شـــي
هغـــــــــه خبـــــــــرې زړورې کـــــــــوي

په دې حواله داعجازخټك صیب نظم (آخترديې مبارك شه) د باربار لوستلو جوګه نظم دے.
اعجازصیب غزل کم اؤ نظم زیات لیکلے دے خو غزل یې د نظم اؤ نظم یې د غزل نه ډېر تاثیرلري، ډېره ساده او سوچه پښتو یې استعمال کړې ده. دډېرو ګرانو لفظونو، کنایو اؤ استعارو نه هم ځان بچ ساتلے دے چې هر سړې پرې پوهېږي، په هره موضوع یې لیکل کړي دي. پاتې د هرلیکوال په لیك کښې څۀ نـه څۀ کمے وي ځکه ورتـه دانسان لیك وائي. دغـه شـان بـه د ښاغلي اعجازصیب په شاعرۍ کښې هم څۀ نه څۀ فني اؤ فکري خامۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوماته په نظر نهٔ دي راغلي ځکه ما په دې خپلو خبرو کښې د تنقیدنه هیڅ کار نـــهٔ دے آخســـتے. بـــاقی د اعجازصـــېب شـــعري مجموعـــه (شورشورخاموشی)ستاسو په لاسوکښې ده باید چې ورته د قدر پـه نظـر اوکتلـے شـی اؤ خـدائـے دې اوکـړي چـې د اعجازصـېب دا شورشورخاموشـی دپښـتون اولس دپوهې اؤ نېك مرغۍ سبب اُوګرځي(آمین ثم آمین)

په یوه پُښتنه ټپه دا خپلې خبرې راټولم اؤ ستاسو نه رخصتېږم،
اعجازصـــــــېب تـــــــول دې دســـــــیکې شـــــــه
چـــــې دښـــمنانان درســـــره شـــــپاړس وخیژینـــــه

په درناوي
بشیراحمدبشیر
چئیرمین
داماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبۍ
۳۱ ٍ مئ ۲۰۱۲ ء.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز خټك اعجاز

دوه دېرش کاله مخکښې د اعجاز خټك او الياس ټلوال په کوششونود اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبۍ په وجود کښې راغله، اؤ تردمه ټولنه روانه هم ده او ودانه هم ده . روانه په دې معنی چه ادبی هلی ځلې يې په څۀ نۀ څۀ شکل دوام لري، ودانه په دې معنی چې دغړو تخليقات يې وخت په وخت مخې ته راوځي . په تيرو درې لسيزوکښې دې ټولنې خپل کار ته اکيډمۍ ګوته په خولۀ کړه خو داسې هم نۀ ده چې جولۍ يې ببخی تشه ده .

هم دغه د خليج اولنۍ ټولنه ده چې پښتو ته يې په خليج کښې د ټولنو چل اوښودلو. هم دغه اولنۍ ټولنه ده چې په خليج کښې يې دپُښتو مشاعرو ، سيمنارونو او نورو ادبی غونډو بنياد ايښے دے . هم دغه ټولنه ده چې بغير د چا د مکملې سرپرستۍ نه يې خپل وجود او دپښتو ادبی ذوق په خليج کښې ژوندے ساتلے دے. زۀ په دې خپلو کربښو کښې هڅه کوم چې دټولنې دهلوځلو سرسری جائزه واخلم او په دې هرڅه کښې د اعجازخټك تاند او ځپاند رول څرګندکړم .

مشاعرې کول :

ټولنې ته دا اعزاز حاصل دے چې اولنۍ مشاعره يې په متحده عرب امارات –ُدوبۍ کښې اوکړه او پښتانۀ يې دلته په اول ځل دخپلې ژبې او ادب په نامه راغونډ کړل . دغه سلسله تراوسه پورې دوام لري . اعجازخټك يې دپيل نه تراوسه پورې د نظامت او انتظام لوئې ذمه وارۍ په غاړه لری او دغه ذمه وارۍ اعجازخټك داسې پوره کوی چې په متحده عرب اماراتوکښې ټول پښتانۀ ددې خبرې ګواهان دی چې په کوم ادبي پروګرام کښې اعجازخټك نۀ وی نوځۀ نۀ څۀ کمی به خامخا پکښې وی .

پښتونخواه نه شاعران اوادبيان رابلل :

ټولنې دپښتونخواه نه هم خپلو مشرانو شاعرانو ، اديبانو وخت په وخت دوبۍ ته د راتللو تکليف ورکړے دے چې دوئ راشي او په متحده عرب امارات کښې ميشته پښتنو سره اووينی او په خپلو افکارو دپښتنو ذهنونو ته رڼا اوبخښی . په دې مشرانوکښې قلندر مومند، ايوب صابر، پرېشان خټك، سعدالله خان حېران، عبدالکريم بريالے، غازی سيال، سليم بنګش ، پرويش شاهين اؤ اسيرمنګل چې دټولنې په دعوت راغلی دی. د دې هرڅۀ په انتظام ، نظامت، دمېلمنو لۀ پاره دشوی بندوبست، دمېلمنو قدرولواو نازولوکښې داعجازصيب منډه تړره او ناسته پاسته دهرچا نه زياته وه .

سيمنارونه کول :

ټولنې دخوشحال بابا، رحمان بابا، عبدالحميدبابا، حمزه بابا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطرآپریدی سیمنارونه کړی دي ، په سیمنارونوآورولي شوې مقالې يې چاپ کړې دي او پښتنو ته يې رسولي دی او ددغوسیمنارونوپه راجوړولو او په کامیابۍ سره سر ته رسولوکښې د اعجاز صيب لوې لاس وۀ، دا هم په متحده عرب امارات کښې پښتنو ته د اعجازخټك بخښنه ده .

دتولنې غړو سره ماښامونو تابيا کول :

ټولنې وخت په وخت دخپلو غړو د زړۀ غښتاوي لۀ پاره او دهغوئ دخدماتود اعتراف په توګه ملګرو سره د ماښامونو لړۍ پيل کړه . دغه هم د اعجازخټك آيډيا وه چې هم يې د ملګرو زړۀ غښتاوے اوکړو او هم يې ملګری دي ته اوپارول چې په ملګرو ليك اوكړی او دغسې يې د ملګرو پام يې شاعرۍ سره سره نثر ته هم راوګرځولو چې په نتېجه كښې يې دملګرو لۀ خوادقدرووړ ليکنې مخې ته راغلې .

مجله چاپول :

ټولنه په نزدو کښې انشاءالله د يوې خپلواکه ادبي مجلې خپرول غواړي او په دې سلسلې کښې تر ډېره حده پرمختګ شوے دے ، تراوسه پورې په دې حقله شوو هلوځلوکښې زمونږ ټولو نه وړاندې اعجازصيب روان دے

فلاحي کارونه :

اعجاز صيب نۀ يوازې په ادبي کارونوکښې ګړندے دے بلکه فلاحي کارونوکښې هم د چا نه پاتې نۀ دے. دپاکستان سوشل سنټر دبۍ د آفس سیکرټری شپ نه واخله تراوسه پورې دغه دخېرښېګړې کارونه خدائے پاك د اعجاز صيب نه آخلی . ددې خبرې ګواهی دلته ټوله پاکستان کمیونټی ورکولے شی .

د اعجازصيب شاعري :

داعجازصيب شاعرۍ په حقله زۀ بغېر دځۀ پس وپېش نه دا وئيلے شم چې هغوئي شاعری صرف او صرف د دې دپاره کړې ده چې دپښتو ژبې شاعرانو، اديبانو او د دې ژبې د خواخوږو سره ئې تعلق قائم پاتې شی .اعجازخټك باقاعده شاعری نۀ ده کړې اونۀ شاعرۍ دپاره دومره سنجيده شوے دے لکه پورته ذکرشوو کارونودپاره چې اعجاز صيب څومره سنجيدګی اختيار کړی ده ، په متحده عرب امارات کښې خوپرېږده چې دپښتوادبي چمن ټل لخوا شوې د ړومبی عالمی ادبی کنونشن د پاره ئې پوره دوه مياشتې خپل دوکان بندکړے وۀ. خپل ګاډے يې پوره دوه مياشتې زغلولے وۀ . بل هيڅ کار يې نۀ وو کړے . صرف اوصرف د چندې راغونډولو پسې در په در ګرځېدلے وۀ چې په نتېجه کښې دپښتوادبي کنونشن لۀ پاره لکونه روپۍ راغونډې کړې . د دويم پښتو عالمی ادبی کنونشن دپاره دراقم الحروف او فضل رحيم رحيم سره په درې ورځوکښې څلورشپېتۀ زره روپۍ غونډې کړې او اوېې لېږلې . دپښتومينې اعجازصيب دقلم دميدان نه زيات دعمل په ميدان کښې زغلولے دے. اعجازصيب ته خپلې شاعرۍ کم او زيات معلوم دي، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور چاته پکښې څۀ کمے ښکاری نوزما په پورتنوکرښو دې لږ غور اوکړی چې د دغې کمی زیاتی سبب خو به د اعجازصېب دغه بېخی مصروفیات نۀ وی ؟ګنې نوزۀ چې د اعجاز خټك نظمونه ګورم ، نو ماته په دې نظمونوکښې یو توان او توانائي ښکاری. کۀ چرې اعجاز صېب لږه توجه دې طرف ته هم کړې وے نو نن به اعجاز صېب د نظم په میدان کښې هم خپله ځانګړتیا په خپلو لوستونکو منلې وے . خو د دې هرڅه باوجود اعجازصېب په نظمونوکښې دپښتنو لۀ پاره د سماجی او معاشی انصاف غوښتنه دپښتنو لۀ پاره نېك بختو ورځو شپو ارمان او د پښتنو لۀ پاره د امن او خوشحالۍ نه ډك ژوند جوت ښکاری چې د اعجازخټك صېب (دشورشور خاموشۍ) چاپ شی او پښتنو ته اورسی نو دا به د دې خبرې ثبوت وی چې د زړۀ مریض، دشوګر مریض، د بچوپه رزق پسې ورك سپین ږیرے، د خپلې شاعری په کم او زیات خبر اعجازصېب ، دپښتو په مینه کښې یو قدم نور هم مخکښې لاړو .

په درناوی
ممتازآورکزے
صدر
داماراتوپښتوادبې ټولنه مرکزدبۍ
دوبی ۲۲ مۍ ۲۰۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحساس بڅری

د کتاب خپروني مسله ډېره نازکه ، مهمه او د ارزښت وړ نقطه ده ځکه چې ډېر ښه ښه ليکوالان مونږ پيژنو چې خپل وړمبی کتاب چاپ کولو کښې ئې ډېره تادی کړې خوولې وروستو پرې بيا پښېمانه شوی او لۀ مارکيټه او د ملګرو نه يې بيا د واپس آخستو هڅې کړې او ځنې ليکوالان داسې هم لکه سعيد ګوهر، صديق پسرلے ، شمس القمر انديش،خپرمحمد عارف يا سعدالله خان حيران چې په مناسب وخت يې کتابونه خپارۀ نۀ کړل ، د فکروفن نه يې د خپل عصر لوستونکی محرومه پاتې شول . په مطبوعاتوکې رانغلل ، څيړنې پرې اونه شوې چې لۀ سوبه يې په خپل وخت ډېر آړخونه په تياروکښې پاتې شول او هغه مقام يې په برخه نۀ شو کوم يې چې حق ووځکه ترينه ډېرپه وړاندې لاړل . د ژوند غوښتنې بدلې شوې وې او د نوی کهول ترجيحات نورشول. دې کښې شك نشته چې ښۀتخليق هرحالت ځان ښکاره کوی خودا هم حقيقت دے چې وختونه غواړی اوبيا دا خبره هم دياد وړده چې د هر وخت دفن خپلې تقاضې وی او خپل ارزښتونه او بيا په وخت نۀ خپرېدو کښې کۀ يو طرفته لـه خپلو نيمګړتياؤ نه تخليقکارخبر نۀ شی نو بل طرفته د اسلوب او دافکارو د غلا امکانات هم موجود وی چې وروستوترېنه نورې ستونزې راولاړېږی.

ښاغلی تاج انور اعجاز هم چې هر څۀ وجه وه خو په خپل مناسب وخت يې خپله شعری فنپاره خپره نه کړه . هرڅو کۀ په دوبی کښې د پښتوژبې د خدمت په لړ کښې ادبي هلې ځلې کوی خونن به يې ديوتخليقکار په صفت نور هم ادبی قدوقامت لکه دچنار لوړ وے.

ښاغلے تاج انوراعجاز تقريبا ۱۹۷۰ نه تردې دمه ۲۰۱۲ پورې دوه څلوېښت کاله کېږی چې شاعری کوی کۀ چرې دوی د ۱۹۸۵ نه تر ۱۹۹۰ پورې کتاب خپورکړے وے نو نن به يې دويم څۀ چې دريم کتاب هم تيار وے او په ادبي حلقو کښې به د دۀ په فن او افکارو لـه مختلفو آړخونو بحثونه شوی وے . لـه خپلو خوبئيو او نيمګړتياو نه به خبر وے او اوس هم د مواد په اعتبار دغه مجموعه شورشورخاموشي چې څومره عرصه واخسته ، هغه ضخامت هم نۀ لری. د دې علت هم دا دے چې کله په يو ډنډ کښې اوبۀ ولاړې وی نو ناولې شی او چې کله د وتو لاره ومومی نو بيا تازه او نوی اوبۀ ورته راماتې شی هم دغه مثال د شاعری يعنې د ادب هم دے چې د يو کتاب خپرېدونه وروستود بل تا بيا شروع شی .

ديوڅوتمهيدی خبرونه ورستوچې شورشورخاموشي په موادو نظر زغلوو نو بيا وئيلے شو چې په دې مجموعه کښې په بنيادی توګه دوه ژانرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او نظم پکارول شوی دي چې دواړه ژانرونه خپل ځان کښې ښوښو نمونې لري . فکری حوالې سره انقلاب ، د پښتنې ټولنې ستونزې او مینه یې بنیادی موضوعات دی . په انقلاب یې مزاحمت روایتی دے چې لهجه یې ډېره علاقائي شوې ده چې له کبله یې فکر په هنر دروند ښکاری . غزل یې د خپل وخت په چوکاټ کښې روایتی نهٔ دے . په ټوله مجموعه کښې یې خارجی احساسات ، میلانات او واقعات په اندرونی وارداتو او جذباتو غالب شوی . اندازېې په غزل کښې هم ترډېره حده نظم ته ورنزدې دے. خوکوم وخت کښې چې دغه شاعری شوې دهغه وخت په حواله چې دپښتو په شاعرۍ کښې به زیاترذکرد ګل و بلبل او د جانان دبې وفایۍ وهٔ، ښاغلی تاج انوراعجازپه شعوری توګه ځان ترېنه ژغورلے دے اودغزل لهجه ئې دلاچۍ لونګ په ځائے د غوښوشوندو ده چې لوستونکی په دې نتیجه رسوی چې ښاغلے تاج انوراعجاز خپل ټول صلاحیتونه دخپل قام دښېګړې دپاره دبیدارۍ په نقطه مرکوزکړی وو چې په ځنګ کښې ترېنه د ژوندانهٔ نور حسین او رنګین تصویرونه تت پاتې شوی دی چې د شعوربرخه په کښې د لاشعورپه مقابل کښې زیاته په نظر راځی او د فن په ځائے پکښې مقصدیت څرګند ښکاری . دا خبره هم ده چې فن مقصدی هم کېدے شی خو د خارجی چاپېرچل مقصدیت کله هم د فن بنیادی ارزښت نه دے پاتے شوے، دفن یوخپل قدر وی چې طویل بحث غواړی خوولې بیا هم ددې مجموعې اهمیت ځکه شته دغه د ذوق یا روحانی خوشحالۍ لهٔ پاره نهٔ بلکه فقط دپښتون قام بیدارولو لهٔ پاره مختلفو مرحلو نه راتېره شوې ځکه خوددې مجموعې معنوی آړخونه مونږ په تلوسو کښې دآچولو په ځائے نبغ په نبغه د قوم پرستۍتحریکونو ته چمتو کوی او د ټولنې د یو ذمه داروګړی شعور رابخښی په دغه حواله څو نمونې :

(نظم ------- احساس)

ملګــــرو ! مانــــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــهٔ غـــواړئ
مانــــه د وخـــت دنمرودانـــو قصـــیدې مـــهٔ غـــواړئ
زهٔ د حـــــالاتو کـــــربلا بانـــــدې مـــــاتم کومـــــه
مانــه مــاتم کښــې دخنــدا ډکښــې قیصــې مــهٔ غــواړئ

(نظم ------ منزل)

چـــــې مـــــې لار تیـــــارهٔ تیـــــارهٔ وی
پکښـــــې هـــــم وی ګړنګونـــــه
شـــــل زمـــــونږ دي پښـــــې لاســـــونه
داســـــې حـــــال کښـــــې بـــــه ملګـــــرو!
مـــــونږ اورســـــو منـــــزل تـــــه ؟

ملګـــــرو! زهٔ پـــــه داســـــې ښارکښـــــې اوســـــم
لکـــــه د مصـــــر پـــــه بـــــازار کښـــــې اوســـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنــــې ســــرونه مــــې لیــــدۀ پــــه نمرخاتــــۀ پرېواتــــۀ
ځنــــې ســــرونه آخــــر غــــوځ شــــو، ورتــــه نــــۀ پرېواتــــۀ

فیصــــــلې زمــــــونږ د کلــــــې چــــــې پــــــردی کــــــړی
دغــــــــــه جــــــــــړ زمــــــــــونږ د ټولومســــــــــلو دے

مــونږه پــه ســرۀ اورکښــې ژونــدون لــۀ ډېــر ناکامــه کــوو
طمــــع د ننــــګ چــــې د بــــې حســــه ودۀ قامــــه کــــوو

دکلام لۀ کوټلی مْطالعې څخه وروستو لوستونکی په دې نتېجه رسی چې د کلام لهجه او ژبه د نن دورد لهجې او ژبې سره ډېر توپیر لری، پخواه به دشعری صنعتونو (صنائعو بدائعو) استعمال په بیل ډول کېدۀ او د نننې دور دشعرژبه تخیلی او مکمل استعاراتی ده . دې مجموعې کښې کۀ هرڅو د شعری ترکیبونو استعمال کم دے خومجموعی طورسره یې په لفظونو کښې فکری صداقت ئې غزونې کوی، د جذبې شدت او د احساساتو اظهارکښې اعتدالی امتزاج په مناسب ډول خپلوکښې غاړه غړی شوی او په لاچی کښې د ښاغلی سعدالله خان حېران د فکری مکتب روښانه مستقبل لۀ پاره د پښتون قام بیدارولو ښۀ هڅه ده خوجزوی طور باندې فکری سطح باندې پکار ده چې نننی پښتون لیکوال ته چې لږ سوچ وکړی چې پښتون قام بې حسه دے نه رور نا هرګزداسې نۀ ده پښتون قام ته لیډارانو کړی څۀ دی رښتیا دا دی چې زمونږ قام بې حسه نۀ بلکه ننګیالے دے ، دغسې د جمهوریت نظم کښې د اختلاف ګنجائش شته دے خو بیا هم پردې مجموعه کښې ډېرفنې نمګړتیا باوجود زۀ دا خبره په وثوق سره کوم چې ښاغلې تاج انور اعجاز هم په غزل او هم په نظم کښې نۀ خو د چا تقلید کړے دے او نۀ یې د چاپه پل باندې پل ایښے دے ، هرڅۀ چې دی د خپل کلام پېژندګلی یې خپله ده .

خالدپښتون
۱۸ اپریل ۲۰۱۲ء
کوهاټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف

چرته زۀ ، چرته شاعري لکه وريژې اؤ د منجا زامن ،هم داسې قصه زما دشعروادب ده. دا هرڅۀ اتفاقاً شوی . زمونږ پوره کورنۍ کښې هيڅ داسې يو مشر نـۀ دې تېر شوے چې هغوی پـه دې جرم ککړشوی وی . زمـادومره يادېږی چې زمونږ يو ماما صديق چې يو سماجي انسان وۀ، هغوی بـه ماتـه پـه وړيکتوب کښې فی البديه شعرونه وئيل ، کېدے شی چې د هغې اثرلاندې ما هم پـه شعرونه شخوند وهل شروع کړی وي ، لږ چې د ځوانۍ عمرتـه اورسيدم يعنـي هغـه وخـت پـه لسم جماعت کښـې طـالبعلم وم چـې زمـونږ استاد محتـرم سعدالله خان حيران راباندې په زور دشاعرۍ ستر مات کړو اؤ داسې چې پـه کال ۱۹۶۹کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ د اهتمام لاندې طرحي مشاعره ټاکلې شوې وه ، زۀ اؤ زما همځولي شاعران پکښې هم بللے شوي وو، ما هم پکښې خپل مات ګوډ غزل پېش کړو، زمادومره حوصله افزائي اوشوه چې هغه ورځ ده اؤ دا نن ورځ ده چې کۀ خپله کۀ هيڅ شعروادب پـه الف ب پوهې نـۀ شوم خو مشاعرې اؤ ښوښو شاعرانو سره مې ناسته پاسته تراوسه پورې جاري اؤ ساری ده. يو ملګري راتـه وې چې ستا دپاره ما دوائي راوړې ده کېدے شي چې دا مشاعرو نه قلار شې ، ټول عمر دې په دوخوشو کارونوکښې تېر شو. ماورته وې چې زما دا بيماري ډېره زړه شوې ده، کېدے شي چې ستا پـه دې دوائي زما شمر اونۀ شي . رښتيا خبره دا ده کومې پښتو زۀ په ټولې ادبي نړۍ پېژندلے يم اؤ دومره به ما پښتودپاره څۀ نۀ وي کړي لکه څومره چې زۀ خپلې پښتو شته من کړے يم ګڼي پکار خو دا وو چې په دوه څلوېښت کاله کښې ما ډېر څۀ ليکلے اؤ پښتو ته جولۍ کښې آچولے وے خو زۀ دا اعتراف کوم چې زۀ دخپلې پښتو يو غټ مجرم يم اؤ دومره مودې پس ايله بيله يو دخپلې ماتې ګوډې شاعرۍ مجموعه وړاندې کوم اؤ هغه هم د يوډېر مخلص ملګري بلکې د يو ورور په ډېره ټينګه وينا دا مجموعه وړاندې کوم ګڼې زما هډو دا خيال نـۀ وۀ چې زۀ به هم چرته په ژوندکښې دا څۀ چاپ کړم . الله تعالی دې زما دغه ورور ته لوې اجرورکړي چې زما شاعري يې د چاپ جوګه اوګڼله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګــران مشــر م، ر، شــفق صــېب، زمــا دتــورو څڼويــار ســعادت سحرصيب، زما غار يار بشير احمد بشير، ، دمسافرۍ دژوند د تودو سړو ملګري اؤزيرك انسان ممتازآورکزئي صېب اؤ زما دبې مخه بې ستړه نقاد ملګري خالد پښتون دليکونو چې زما کلام يې ادبي دنيا ته رسولو ناکام اوکړو، ډېر زيات ممنون يم ګني چرته زۀ اؤ چرته دا شعرونه چاپ کول داسې ناممکن غونډې کار وۀ خو دا هرڅۀ چې دي، يوزما يو داسې کوشش دے چې هيڅ داد نۀ غواړم خوبس دومره چې کېدے شي چې زما کلام څوك اوګوري نو دخپل کلام چاپ کولو هڅه به ضروراوکړي اؤ دا به زما دپاره يو لوئې داد وی .

په درناوي
خاورې اعجازختك دوبۍ
۷ جولائي ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت

۱۹۷۶ء

زړۀ راتــه وېِ راځــه ددې دنیــا جنــت تــه لاړ شــو
هلتـــــه د خپلــــو ارمـــــانونو ارمــــان اورېـــــژوو

مــا وېِ چــې تــا ددې دنیــا جنــت لیــدلے دے څــۀ؟
وې چـــې جنـــت څـــۀوی؟ پـــه خپلـــه خوښـــه ژونـــدتېرول

مــا وې چــې دا جنــت بــه چرتــه وی راوئــې ښــایه
وې چــې راځــه چــې درتــه لارې د جنــت اوښــایم

زۀ پــه مــزه مــزه روان شــوم د جنــت پــه لــوری
څــۀ ګــورم لارکښــې مــې یــوه لــوړه غونــډۍ اولیــده

مــا وې چــې داغونــډۍ دڅــۀ ده دومــره دنګــه لــوړه
وې چــې هــم دې غونــډۍ دلانــدې جنتیــان اوســېږی

مــا وې چــې دغــه خلــق دې جنــت تــه څنګــه راغلــل
نوماتـــه خپـــل پـــه غوږکښـــې داســـې ګنګوســـه اوکړلـــه

وې د ضــــمیرلوړې غونــــډۍ نــــه غورځېـــدلی اول
پــه پټــو ســترګو دې جنــت تــه رســېدلی دی بیــا

د ژونــد بــازي هــم دغــو خلقــو همېشــه ګټلــې
دا بـــې ضـــمیره خلـــق ځکـــه جنتیـــان یـــادېږی

دوئ تــه روا او نــاروا ګــوره یــو شــان ښــکارېږی
دوئ تـــه والله کـــه بـــل انســـان خـــو څـــۀ انســـان ښـــکارېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل په غوښو ښاربۀ شوی، غړمبېدلی دی ډېر
دا په شرابو لمبېدلی، پړسېدلی دی ډېر

تۀ هم که غواړې چې ددې دنیا جنت ته راشې
نو د ضمیر لوړې غونډې نه ځان ګوزار کړه اول
تۀ به په خپله دې جنت ته بې منته راشې
وخت به دې خپله جنتی ددې دنیا اومني

تاته به خلق په هره لاره سلامونه کوی
ستا په هر ځاے به خلق ډېر ډېر عزتونه کوی

تا ته به خلق بیا ووټونه ښۀ په جار درکوی
هر حکومت به تاته خپله اقتدار درکوی

تۀ به په خپله جنتی ددې دنیا یادېږې
او پس له مرګه ښۀ سړے به په دنیا یادېږی

ستا وروستو مخکښې قطارونه د موټرو به وی
ستا حفاظت ته اهتمام د بربټورو به وی

ما چې د زړۀ دغه رنګینه قصه واورېدله
ماوې چې اے زما ساده زړګیه! اوغولېدې

دغه چې تا وته جنت ښکاری، جنت خو نۀ دے
دلته خو یو انسان آقا، نور غلامان دی پکښې

ورځه ورځه دغه جنت دې هغه چاته یوسه
چې د ضمیر په بدل داسې جنتونه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمــا جنــت د هــر انســان د خپلــواکۍ نــوم دے
دي تــا جنــت د يــو انســان د غلامــۍ نــوم دے

زمــا جنــت خــو د يــو بــل نــه زارپــدلو نــوم دے
دي تــا جنــت د يــو انســان د پرزولــو نــوم دے

مــا چــې لــه خدايــه کــوم جنــت غوښــتے آدا خــو نــهٔ دے

دغــــه جنــــت دي هغــــه چاتــــه يوســــه
چــې د ضــمير پــه بــدل داســې جنتونــه غــواړي

۲۰ اګست ۱۹۹۰ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس

ماته د وخت ختلی نمر ته تیتیدل نهٔ راځی
ما ته دعشق اودمستی نه ډک غزل نهٔ راځی
زهٔ د اولس په غم لړلی مرثیې لیکمه
دې نه سېوا راته په بل څهٔ څهٔ لیکل نهٔ راځی

ملګرو! ما نه د سرور ډکې نغمې مهٔ غواړئ
ما نه د وخت د نمرودانو قصیدې مهٔ غواړئ
زهٔ د حالاتو کربلا باندې ماتم کومه
مانه ماتم کښې دخنداډکې قصې مهٔ غواړئ

منم چې ستاسو زړهٔ رنګین رنګین شعرونه غواړی
ماته خولې خولې مزدور دکراچی مخکښې شی
وایم چې تاسو ته مې شونډې زلفې اوستائیلے
راته بدحال د خپل اولس د بې وسی مخکښې شی

داو چې شونډې چې وختونو تورې خنداورې ده
دخوار اولس دشونډوکومې رنګینی اوستایم
ملګرو! وایئ چې مستی او که ماتم اوستایم
تاسوخوشحال کړم اوکهٔ خپلې بې وسی اوستایم

یو خوا بربند، لغړ بچی دخوار مزدور وینمه
بل خوا غټان نشوکښې مست مخمور وینمه
خدائیګو تورې سترګې زهٔ په بل خوا اړولے نهٔ شم
چې د وخت ژرنده کښې دل شوے خپل جمهور وینمه

وایم چې تندر شوے، اسمان نه پرې راپرېوتلے
چا چې زما د اولس شونډو نه خندا وړېده
وایم چې اورشوے، ورته چغه دغیرت جوړه شوے
چا چې زمونږ خوارو جونګړو نه رڼا وړېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ یو شــاعر یمه چــې چرتــه څــوک ســلګۍ اووهـــی
زمــا پــه زړه کښــې د آهونــو د نــدوکارجوړ شـی
وخــت چــې د چــا د ارمــانونو مــرۍ اوخرپــوی
ورســـره ســم زما پــه زړۀ کښــې ویــر ناتــار جــوړ شـی

زمــا شــاعری ده، د اولــس د ســوکالۍ لــۀ پــاره
زۀ خــو لیکــل کــوم د ژونــد د خوشــحالۍ لــۀ پــاره
زۀ خپــل غــزل تــه چرتــه ډمــه ګــډولے نــۀ شــم
نــۀ شــم کــولے شــاعری د خرمســتۍ لــۀ پــاره

لاچی ۱۹۷۶ء

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــکل

د ښائیســـــت او د ښــــکلا پــــه کلـــو ګـــرځم
پکښــــــې مینــــــه او وفاګــــــاني لټومــــه
رنګینــی چــې د نظــر کچکــول کښــې راوړم
تصــــویرونه تـــــرې د ښـــــکلی جوړومــــه
تخیــل چــې زمــا مســت شــی نــو اوخانــدم
ځــــان ســــره ټولــــه دنیــــا اوخاندومـــــه
داسـې وخـت کښـې مـې احسـاس راولړزیــږی
څـــو شـــعرونه پـــرې د ســـوی زړهٔ لیکمــه

کلــه کلــه چــې د ژونــد بــازار تــه لاړ شــم
لـــوټ پـــه بیعـــه انســـانان پکښـــې خرڅیـــږی
مــــا ســــودا د خپــــل ضــــمیر پکښــــې کولــــه
وې چـــــې دا دلتــــه پرېمانــــه ملاوېـــــږی
نوراسـتون شـوم خپـل تنـدی تـه مـې ټـق ورکـړو
مــا وې دلتــه کښــې خــو مــړه خلــق اوســېږی
ســـړیتوب نـــه دلتـــه خلقـــو لاس ویـــنځلے
بـــس چـــړې د ظلـــم یـــو پـــه بـــل ګزېـــږی

بیــا راوان شــم، د احســاس پــه نیلــی ســور شــم
وردننــــه پــــه ســــپین کــــور شــــم د پړانګــــانو
مــــا وې خبـــر د امــــن غواړمـــه لــــهٔ تاســـو
اے د امـــــن دعـــــوه ګیـــــرو انســـــانانو
فلســـطین او پـــه کشـــمیر کښـــې چرتـــه اورئ
دا بـــــې وســـــه شـــــان ســـــلګی د مظلومــــانو

د غیــرت کــور مــو کابــل شــو لــوټې لــوټې
ککــــــری پکښـــــې الــــــوځی د ځوانـــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې نوا بيا د قامونو کور ته لاړم
ما وې امن پسې دلته يم راغلے
خو افسوس هلته قصه څۀ اپوټه وه
هر کمزورے وۀ لېوانو پرزولے
دلته مور د امن مړه خو لا پخوا وه
دا لا چا وې چې مظلوم دے چا ژړلے
د کمزورو دلته حق د ژوندون نشته
د ژوندون حق يې هيچا نۀ دے منلے
سوداګانې د يو بل پکښې کېدلې
دا قصې مې هلته ډېرې اورېدلې

نو بيا راغلم خپلې خړې پښتونخوا ته
ما وې ځان کۀ په دنيا پېژندل غواړې
نو راويښ شئ ګڼې وخت به داسې راشی
هيڅ به نۀ شئ کۀ بيا ډېر څۀ کول غواړئ
حق غوښتے نۀ شی په زور اخستے کېږی
نو راپاځئ کۀ خپل ځان مو ګټل غواړئ
ګورئ نه چې د برلين دېوال راپرېوت
نور به څۀ نمونه تاسو ليدل غواړئ
دکوريا خلق هم ګوره يو ځاے کېږی
د ترون رسی به کله نيول کېږی

د نړی د واقعاتو سبق واخلئ
دا ترڅو به تاسو خپله کښې جنګېږئ
هر بابا درته ويلی دا صفا دی
کۀ ويښ نۀ شوئ پښتنو! ګوره ورکېږئ

آګست ۱۹۹۰ ء. دوبئ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپونکی سندره

ځنو واورېده کانهٔ شو
ځني پوه پرې هډو نهٔ شو
لر او بر کښې آورېدے شوه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

وې چې خدائے پاک پیدا کړی
په خپل فضل پښتانهٔ دی
ګران په ما چې لهٔ هر څهٔ دی
د مودو راسې ودهٔ دی
بس هم دا راویښوومه
لېونی د خلې خبرې
چې چا واورېدې کنهٔ؟

تر آتهٔ سوه کالونو
چې یې راج کړلو په زړونو
د پښتون په نوم تر عمره
یادولو تاریخونو
هغه قام راپاروومه
ورته ځان وریادوومه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره خبر نهٔ دی
ګنې نهٔ دی دومره مړی
ښهٔ ساده دی ښهٔ سپین زړی
دا څوک نهٔ غواړی هیڅکله
چې دې وینښ شی دا وګړی
دنیا اوخته سپوږمۍ ته
دوئ په خپله کښې اخته دی
وې چې دوئ بس پوهه وومه
سړیتوب ورته ښایمه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

چا چې واورېده روان شو
نهٔ په ځان نهٔ په جهان شو
ځنو وې چې کافران شو
ما وې ښهٔ مسلمانان شو
د ایمان خاوندانان شو
خو نهٔ دا یې چرې اووې
د جنت ټېکه داران شو
نهٔ یې دا خبره اوکړه
چې اسلام ته خطره ده
بس همدغه څو کسانو
د شپونکی د خلې سندره

دا سندره تل وئیله
خپلواکی د خپلو خلقو
مونږ په خپله خاوره غواړو
دا وطن مو پلار نیکونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــــــه ســــــرو وينـــــــو دے ګـــــــتلے
نـــــــن پـــــــرې ګېـــــــده راچـــــــولې
څــــــو پړانګـــــــانو څـــــــو لېوانـــــــو
نـــــو مـــــــونږ دا نـــــــۀ شـــــو زغملـــــــے
چـــــــې بـــــــه دوئ ټېکـــــــداران وی
پکښـــــــې مـــــــونږه بـــــــه خـــــــواران وو
بـــــس هـــــم دا نـــــۀ شـــــو کـــــولے
ځـــــان تـــــه حـــــق غـــــواړو پـــــه نـــــره
خـــــــو يــــــــوه خبـــــــره واورئ
کـــــۀ يـــــو ځـــــان نـــــه شـــــو ملګـــــرو
لاس بـــــــــه مـــــــــروړو
بيـــــــــــا بـــــــــه ژاړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ

تـۀ دې ورځ پـه ورځ غټېږې، زۀ چـې خـوار يـم لا دې خوارشـم
تــۀ خـــوويني دخپــل قــام خښــې، زۀ دې هســې ګـنهګــار کــړم
دا لا ځرنګــې انصــاف دے، داســې ولــې اخــر کېــږی
زۀ پــه دې خــاوره پيــدا يــم، ولــې بيــا دې هــم غـدار شــم

ســتا بچــې دې ســبق وائــي، پـــه لنــدن او امريکــې کښــې
او زمـــا بچـــی لګيـــا دی، ځپـــر لانــــدې مدرســـې کښـــې
ســتابچی چـــې دلتــه راشــی، پــاتې کېـږی بــه بنګلــې کښــې
او زمـــا بچـــی بـــه ناســـت وی، څوکيــدار يــې دروازې کښــې

دا لا ځرنګـــې قصـــه ده، چـــې لنـــډيږی نـــۀ اوږدېـــږی
دا څــۀ داســې ماشــوړه ده، چــې ورانېــږی نــۀ ســمېږی
د مغــرب خبــرې دلتــه پــه مشــرق کښــې چــې چلېــږی
دا زمــا نېســتی بــه دلتــه، خــدائيګو کلــه نــه غــوځيږی
دا تــۀ تــۀ يــې او زۀ زۀ يــم، دا قصــه چــې ختمــه نــۀ وی
دا د ځـــان ځـــانی خبـــرو دبدبـــه چـــې ختمـــه نـــۀ وی
د زورګيــرو پــه دې زمکــه، دبدبــه چــې ختمــه نــۀ وی
ســتا پــه ســر کښــې دا زمــا د ســر ســودا چــې ختمــه نــۀ وی

ســتا بــه ســر تــه خطــره وی، همېشــه بــه زۀ پــه دار ووم
ســتا خوبونــه بــه حــرام وی، زۀ بــه هــم پــه هــاړے ناتــار ووم
تــۀ بــه دغســې ځربېږې، زۀ بــه هــم دغســې نــادار ووم
دغــه زمکــه زمــا مــور ده، زۀ بــه تــل ورځنــې ځــار ووم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما او ستا خبره د آقا او د غلام ده
ته هوس يې په مخ کړې، ستا مقصد عېش و ارام دے
ستا به لاس کښې چې زۀ وينم، د غريب د وينو جام دے
ما ته ژوند دزماپکار دے، دا زما د ژوند ناکام دے

چې لندن او امريکې کښې ته زما سودا کوے شې
څنګه ژوند به بيا لۀ مانه په دې مځکه تېروے شې
زۀ به مينه تول په تول شم، که ته داسې هم کوے شې
خپلواکي د پلار په وينو کۀ ګټلے راکوے شې

ته مې سر تيټول غوړې، داسې کله زۀ کوے شم
ما کۀ ته آخستل غواړې، نو زۀ کله خرڅېدے شم
کۀ ته ما خپلول غواړې، نو زۀ مينه درکوے شم
کۀ جنت جوړول غواړې، نو زۀ مينه درکوے شم

دلته سر د يو انسان دے، هلته تا جوړ کړے دار دے
تا جوړ کړے لا زمونږه په سرونو اقتدار دے
خو کۀ وطن جوړول غواړې، دا وطن به تول جنت شی
زۀ او تۀ به جنتی شو، په نصيب به مو راحت شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه او وطن

مـــا بـــه تـــرخ کښـــې کتابونـــه وو نیـــولی
پـــاس پـــه بـــام یـــوه جینـــۍ بـــه وه ختلـــې
زهٔ چـې تلـم پـه کومـه لار بـه مدرسـې تـه
دې خنـدل بـه راتـه پـټ پـټ غلـی غلـی
مـا بـه وې چـې لا وړه ئـې نـهٔ پـوهېږې
زمـا لار کښـې یـهٔ جینـۍ! څلـه اودرېـږې

دې بــه هــره ورځ پــه ګټــو زهٔ ویشــتلم
دې بـــه خامخـــا مـــدام داســـې چیـــړلم
د دنیـــــا او مافیهـــــا نـــــه نـــــاخبره
دې بـــه ماتـــه زهٔ بـــه دې تـــهٔ خندېـــدلم
مـــا وې هســـې نـــهٔ خبـــره دا د نیـــا شـــی
دغـــه خلـــق بـــه دښـــمن زمـــا او ســـتا شـــی
دې بـه وې چـې زه لـیلا تـهٔ مـې مجنـون یـې
زمـا زړهٔ او زمـا، ځـان زمـا ژونـدون یـې
دې وې زهٔ کـهٔ څـهٔ پـروا ددې دنیـا کـړم
بـس یـو تـهٔ، زمـا د سـوی زړهٔ سـکون یـې
زهٔ پـــه دې او دا پـــه مـــا بـــه نازېدلـــه
هـیڅ پـه سـود او زیـان د ځـان نـه پوهېدلـه

دا جینـــۍ چـــې ورو پـــه ورو رالوئېدلـــه
چـم ګاونـډ کښـې ډېـرو خلقـو اوغوښـتله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زمـا نـه يې څـوک خـوښ پـه دنيـا نـهٔ وو
مـــا هـــم ځکـــه دا پـــه مينـــه اوکوئېدلـــه

نـــو روان د ژونـــد پـــه لار غـــاړه غـــړی شـــو
خپـــل خپلـــوان مـــو د وادهٔ، پـــه تيـــاری شـــو

د وادهٔ نېټـــه مـــو راغلـــه، رانـــزدې شـــوه
آخـــر نـــاوې شـــوه، ډولـــی کښـــې کښېناســـتله
مـــور او پـــلار پـــه دعاګـــانو دا رخصـــت کـــړه
پـــه ســـندرو کښـــې همزولـــو اوســـتائيله
پـــه جـــامو کښـــې نـــن دا کلـــه ځائېدلـــه
سرې ډولـی کښـې زمـونږ کـور تـه چې راتللـه

پـــه حجـــره کښـــې درزاهـــار وهٔ، د ډولونـــو
يـــو بـــاران وو نـــن پـــه مـــا د ســـرو ګلونـــو
چـې يـو غـږ شـو هلتـه شـابه زلمـو پـاڅئ
ضـــرورت دے نـــن وطـــن تـــه د ســـرونو
ګنـــې هســـې هـــم بـــې نومـــه بـــې نشـــان يـــئ
پـه تـاريخ کښـې کـه يـاد شـوی سـربازان يـې

مـا وې نـن مـې چـې وطـن تـه ضـرورت دے
دا يـــم وراغلـــم چـــې زه ورنـــه قربـــان شـــم
مـا وې نـن مـې پـه وطـن شـوے يلغـار دے
کـهٔ دا اونکـړم نـو ورک بـه لـهٔ جهـان شـم
مـا وې مينـه، وينـه دواړه بـه تـرې ځـار کـړم
غـابښ بـه مـات د هـر غـليم د هـر غـدار کـړم

دوبی ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن

چې پرون وهٔ، هغه نن دے
هغه ملک ، هغه وطن دے

هر چا اوخوړو کهٔ هر څو
ولې بیا هم ډېر شته من دے

د اسلام په نوم جوړ شوے
پکښې زور دے د خدایانو

زما هېر برکت شاه شی
دا چې اوخوړو پړانګانو

زما لاس کښې چې ټوپک دے
او د امن کړم غوښتنه

مېړتون باندې چا کړې
د لړم د سر ساتنه

دا خو داسې رنګ قصه ده
چې مجنون یم لیلا غواړم

داسې حال کښې زهٔ ملګرو
د وطن سندرې وایم

۴۱ اګست ۲۰۰۰

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښتنه مېرمن

چـــې يـــادېږي همتناکـــه، حياناکـــه، مينـــه ناکـــه
ښـــتنې غونـــدې بـــه ښـــځه پـــه دنيـــا کښـــې ځـــوک پيـــدا کـــه

شـی د غـوا غوجـل نـه سـتړی، پـه کټـوی کـړی لاس ورپـورې
د روټـو ټبـا کـړی سـمه، بيـا تنـور سـره بـه ئـې ګـورې
يوخـــواکړې، بـــل خوايشـــې، اے ميراتـــه شـــې اے کـــورې
اے آختـه پـه نـوی رنـځ شـې، کـړی بچـو تـه سـتغې سـپورې
د سـحر نـه تـر ماښـامه، کـوی داسـې چـارې نـورې
پـه دنيـا کښـې چرتـه وی بـه داسـې بلـه زورناکـه
چـــې ســـتائينه دعظمـــت يـــې پـــه داخـــوی تولـــه دنيـــا کـــه
دکچـــه ښتـــو پـــه کـــور کښـــې دا د حســـن شـــهزادګی وی
د حيـا پـه لوپټـه کښـې يـوه ښـکلې ښـاپېری وی
داپـــه کورکښـــې راحصـــاره لکـــه بنـــده چـــې هوســـی وی
هـــيڅ پـــه خونـــد د ژوندانـــهٔ کـــه پـــوهې دا د زنـــدګی وی
دپښـــتون دکورمېرمنـــه، دخاونـــد د پښـــو خپلـــی وی
دا مظلومـــه حقيقـــت کښـــې يـــو نامـــه د بنـــدګی وی
کـهٔ هر ځـو ډېره زوربېږی، دا نـهٔ اُف کـوی نـهٔ اه کـه
پـــه دنيـــا کښـــې چرتـــه وی بـــه داســـې بلـــه همتناکـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خاوند يې غرۀ نه راشی، ورته داسې دا خندا که
بيا جاجوس په منډه راوړي ، ورته دا ډکه پياله که
ستومانی د ټولې ورځې په يو دم ئې دا فنا که
تبر، لور ورنه سنبال کړی، ډکه دا ورته پياله که
دا رنګ مينه، خدمتونه د خاوند هميشه دا که
په دنيا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

دايې لاس وپښې چاپې کړی، ترهغې چې دابنه دمه شی
دپښتون دکور مېرمنې، زړۀ بياهغې وختې ښه شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

د سحر نه تر ماښامه
شپه او ورځې به لګیا وی
کروندې او اوبۀ خور به
دۀ په وچ اوکړسېدلی
وجود هره ورځ کولو

دا سپین ږیرے هر سحر به
لۀ خپل کوره راوتلو
چې ماښام به کور ته لاړو
چرته سېر نیم وړۀ بچو ته
په خیرن څادر کښې یوړو

خداے بچی وو ډېر ورکړی
ژوند یې څۀ وۀ یو دوزخ وۀ
پکښې دا به سوزېدلو

په دلو دلو غنم به
د خان کور ته یې لېږلو
خو ددۀ په خوار قسمت کښې
یو چپه وچه ډوډۍ وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـــــوه ورځ ســــــحر وختـــــی چـــې
کلـــــــــــه دا راپاڅېـــــــــــدلو
شـــــــهزادګی د ژوندانـــــــۀ تـــــرې
لــــــرې لاړه هغـــــه ځــــاے تــــه
چـــې تـــرې بیرتـــه هغـــه ځـــاے نــه
هیڅـــــوک بیـــــا نـــــۀ دی راغلــــی

نـــو مــــلا صـــېب د جماعـــت نـــه
دا اعــــلان اوکـــــړو ملګـــــرو!
چــــــې د برکلـــــی خانـــــانو
هغــــه خــوار غریـــب نــوکر یـــې
ماسپښـــــین لمانځـــــۀ نـــــه وروســــتو
ددۀ خـــــوار بــــــه جنــــــازه وی
دا بـــــه خـــاورو تـــــه ســـپارے شـــی

جنـــازه چـــې د ســـپین ګـــل کاکـــا
لـــــۀ خپـــــل کــــوره راوتلــــــه
خپلـــــــو لونـــــــو او ځـــــــامنو
ورتـــه ســـقاط کښـــې خپلـــې اوښـــکې
تویـــــــــــولې او لیږلــــــــــې

دا د هغـــــه چـــــا نـــــوکر وۀ
چـــې پـــه کــور کښـــې هــره شـپه بــه
خرمســـــتی دی چــــې کېـــــدلې
خـــو د دۀ خــــوارو بچـــو تـــه
ســــپورې ســــتغې او دیکـــــې وې

هغـــه کـــور د لـــوئ خـــان وۀ
هلتـــه تـــل شـــراب کبـــاب وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـــــه کـــــور د یـــــو غریـــــب وۀ
دلتـــــه لـــــوړه، دلتـــــه تنـــــده

د غریـــــب ســـــړی پـــــه کـــــور کښـــــې
وچ ســـــوکړک تشـــــې شـــــوملې وې
ډېـــــر ځـــــامن او ډېـــــرې لونـــــه
دا یـــــې لویـــــه ســـــرمایه وه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوک دے؟

پــــــــــــــــــــه زړو لارو روان دے
عجیبـــــــــه غونـــــــدې انســـــان دے

نـــــــۀ خبـــــــر لـــــــۀ خپلـــــه ځانـــــه
نـــــــۀ خبـــــــر لـــــــۀ دې جهـــــان دے

دا چـــــــې چرتـــــــه ګټــــه ګـــــوری
نـــــو خـــــتلے تـــــر اســـــمان دے

کـــــۀ یـــــې هلتـــــه کـــــار اونـــــۀ شــــو
بیـــــا پـــــه بـــــل خـــــوا دا روان دے

وروســـــتو مخکښـــــې هـــــیڅ نـــــۀ ګـــــوری
نـــــۀ پـــــه ســـــود او نـــــۀ پـــــه زیـــــان دے

کـــــۀ تـــــا غـــــوړه ګوتـــــه ورکـــــړه
نـــــو بیـــــا تـــــا ځنـــــې قربـــــان دے

څـــــۀ چـــــې زړۀ ورتـــــه اووائـــــی
هغـــــــه کـــــــار پســـــــې روان دے

زړور دے خـــــــو بیـــــــا ولـــــــې؟
د ورور مـــــــرګ ورتـــــــه اســـــان دے

پـــــه ترخـــــې دا نـــــۀ پـــــوهیږی
خـــوږ یـــې دا رنـــګ څـــۀ بـــل شـــان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو دے که پوهه کړې
نو بیا سخت لکه سندان دے

خو افسوس چې نهٔ پوهیږی
بس یو دا پکښې نقصان دے

ګڼې عقل، فکر ډېر هم
خدائے ورکړے ښهٔ پرېمان دے

دا په خپله ځان ته سېر دے
ددهٔ بل شانې ګزران دے

ددهٔ چرت نه خرابیږی
څوک سپوږمۍ ته کهٔ روان دے

دا چې اورسی پنجاب ته
بیا یاد شوے دا په خان دے

کهٔ دا لاړ شی کراچی ته
خلق وائی چې پټان دے

دا په خپله هرڅهٔ، هرڅهٔ
دا په ما باندې ډېر ګران دے

چې زما د قام زلمے دے
زما روح دے، زما ځان دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

هغه ازادي چې مونږ په سرو وينو ګټلې ده
تش د زنده باد په نعرو مونږه تل پاللې ده

هغه ازادي چې ماوې جوړ د امن کور به کړم
هغه مې لۀ سره نه ليدلې، نه موندلې ده

هغه ازادي چې مونږ د سر په بدل غوښتې ده
هغه اقتدار دپاره مونږ نيمه بائيللې ده

هغه ازادي چې خوشحالي اوسوکالي راوړي
هغه هره ورځې هره شپه مونږه ژړلې ده

هغه ازادي چې د اغيارو منت باره ده
هغه خو نن ځکه دم ختلې، ساه راښکلې ده

هغه ازادي چې دشپونکي د خلې سندره شي
هغه د خيبر په دنګو غرو کښې غلې غلې ده

هغه ازادي چې مونږ ته زېرے د سحر راوړي
هغه تورو شپو کښې د حالاتو مونږ ليدلې ده

هغه ازادي چې مونږ يې غواړو ولې نۀ راځي
هغه بيا لۀ سره د سرونو قرباني غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ازادی چې مونږ یو موټےِ، یوه خلهٔ کړي ټول
هغه ښهٔ په زوره ترانه د افغانی غواړی

هغه ازادی چې ټول وطن پرې مینه مینه شی
هغه د اعجاز غوندې سرتېره لېونی غواړی

۱۴ اګست ۱۹۹۷ دوبی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

چې مې لار تیارهٔ تیارهٔ وی
پکښې هم وی ګړنګونه

شل زمونږ وی پښې لاسونه
او په سترګو هم ړاندهٔ وو

دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

کهٔ زمونږه دغه حال وی
دا خو دوه پنځوس کالونه

داسې زرکاله کهٔ تېر شي
مونږ به وایو چې روان یو

خپل منزل ته به رسېږو
ولې دا به زمونږ خیال وی

حقیقت کښې به ملګرو!
دا به تش د خوب لیدهٔ وی

هغه ملک چې مونږ ګټلے
په یو نوم د دین اسلام وهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـــونږ پـــرې داســـې کـــانې اوکـــړې
جماعتونـــــه مـــو مـــورچې شـــوې

او کورونـــــــه مقبـــــــرې شـــــوې
مـــونږ يـــو بـــل تـــه نېغـــې تـــوپې

تـــــــل د کفـــــــر دی نيـــــــولې
نـــــــۀ پاخـــــــۀ مســـــــلمانان شـــــو

نـــــۀ خـــو پـــوخ زمـــا ايمـــان شـــو
داســـې حـــال کښـــې بـــه ملګـــرو!

څنګـــه يـــو مـــوټې او يـــو ځـــان شـــو
تـــــش د خلـــــې پـــــه ډزو ډوزو

کـــــۀ پاخـــــۀ مســـــلمانان شـــــو
چـــې هـــر کـــس پکښـــې ليـــډر دے

د هـــــر چـــــا خپلـــــه پـــــارټی وي
هـــر يـــو ځـــان لـــه پکښـــې ســـپر دے

دا بـــه څـــومره ځـــان ځـــانی وی
دا ســـې حـــال کښـــې بـــه ملګـــرو!
مـــــونږه اورســـــو منـــــزل تـــــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد دويم ماذون صيب
د لاچۍ

يادګيرنه:-

د سينی خټکو روحانی، علمی شخصيت **مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد** د کال ۱۹۷۷ د جون د مياشتې په ديارلسمې نېټې د نری بس په حادثه کښې په حق اورسېدۀ. په صابر اباد ضلع کرک کښې د خپل استاد د جنازې نه په واپسۍ کښې ورته دغه حادثه پېښه شوه.

د خټکو د سر سيوری، د خټکو د زړۀ سر وۀ
دحالاتو په تيارو کښې رونېدلے سپين سحر وۀ
ترېنه جمع چارچاپېره به هر وخت وۀ تږی زړونه
ناقلاره زړو دپاره د سکون حوض کوثر وۀ

خټک هسې هم ډېرخوار وو، اوس لا نور هم خواروزارشو
دهستۍ لوړې غونډۍ نه حقيقت کښې راګوزار شو
چې سالار راځنې لاړو، د مرګی په خوب ودۀ شو
پښه نيولی کاروانونه سمه لاره کښې ايسار شو
د رسمونو، رواجونو بتخانې يې نړولې
په مړو زړونو کښې يې شمعې د توحيد به بلولې
کۀ هرڅو په چاپېرچل کښې هره خوا تيارۀ تيارۀ وه
دا تيرې د ګمراهئيو په ايمان يې رونولې

دانسان د احساس سترګې ړندې شوې وې ملګرو!
ورور د ورور په مری ناست وۀ، دبل غوښې يې خوړلې
انسانانو کښې د مينې وروروليۍ جذبات ساړۀ وو
مړې سکروټې وې، ايرې وې چې بس دوئ به پوکولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خټک اوس لاسونه مړی، سر ټيټدی وهی په زوره
خدايه! نهٔ دے دزغملو، دغه غم څهٔ داسې غم دے
خلق ډېردی پيداشوی خو بيا هېر شی پس لهٔ مرګه
خو په مرګ د مولوی صيب نن په هر سړی ماتم دے

دے چا نهٔ وهٔ پېژندلے دوئ هر څوک وو پېژندلی
خو په مرګ يې بيا هر چا وو ښهٔ په زوره زور ژړلی
د فساد تورو تيارو کښې د توحيد بله ډيوه وه
د اعجاز غوندې بې لارو ته يې سمه لار ښودلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصور او خوب

لکه د ژوند تودو سرو نه یو ستومانه زړګے
دچا خیالونو کښې ځان ورک کړی ستومانی اوباسی
یایو مئین زړهٔ چې مایوسه شی، دچاراتلو نه
نور وس یې نهٔ وی خودخلې نه اسوېلی اوباسی

یایو خولې خولې مزدور چې په خپل کټ او پوزی
خپل مات وجود ودهٔ کوی، بې ارامی اوباسی
یا یو د هاړ تندې وهلے چې په جام پرېوزی
په غټه غټ اوښنی اوبهٔ، تاؤ لهٔ زړګی اوباسی
داسې زهٔ هم چې کله کله ناقرار شمه ډېر
راځی کهٔ نهٔ راځی څهٔ خوب خو ځان په زور ودهٔ کړم
کله په مخه مې چې خپل سوی فکرونه واخلی
ځان له یوښکلی شان رنګینه دنیاجوړه زهٔ کړم

چې تصور دې کله کله را په زړهٔ شی ګلې!
وایم چې والوتے او تاته په هوا دراغلے
روغ لېونے شم، نهٔ په ځان نهٔ په جهان ووم ګلې!
هر څه چې کېږی خو یو ځلې خامخا دراغلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــه شــاعر بانــدې الهــام چــې د شــعرونو اوشــی
قلــم راواخلـــی او کاغـــذ بانـــدې غـــزل اولیکـــی
پــه تصــور کښــې پــه وطــن د ښــاپېرو اوبلوســی
هلتـــه د حســـن ښـــاپیرۍ ســـره چیـــړل اولیکـــی

او کلـه خیـال کښـې چرتـه لاړ شی دجانـان غېـږې تـه
هـر یـو انـدام تـه یـې حېـران شـانته لیـدل اولیکـی
دا مصـور چـې یـو رنګـین غونـدې شـاهکارجوړوی
ورســره ســم د خپــل مئــین زړهٔ درزېــدل اولیکــی

دغـه شـاعرچې پـه لفظونـو کښـې تصـویر جـوړوی
ځان ته یو ښـکلے شـان رنګینـه ښاپیرۍ جوړه کړی
دغه شاعر چې د خپل خیـال پـه رنګینو کښې ورک
شـــــــــــــــــــــــــــی
پـه تصـور کښـې څـومره ښـکلې دنیـاګۍ جوړه کړی

وایـم تـر څـو بـه مـې پـه زړهٔ بانـدې وربـرې ګلـې!
آخـــر شـــاعر یـــم قلـــم پورتـــه کـــړم غـــزل اولـــیکم
پـه تصـور کښـې دې سـرې شـونډې، سـپین رخسـار
راولـــــــــــــــــــــــــــم
زړهٔ غلـــوم، ورتـــه شـــعرونه د چـــل ول اولـــیکم

ځکـــه زهٔ چـــې ارســـطو د مملکـــت نـــه ګلـــې!
د تصـــور پـــه دې ګنـــاه ویســـتلے شـــوے یمـــه
اوس هـــم هغـــه یـــم، د خیـــالونو د دنیـــا اپلاطـــون
پـردو خـو پربـږده، خپلـو هـم ډېـر ډېـر رټلـے یمـه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچې کلي ته د یو وزیر په راتلو

چرتــــه خبــــره چـــې د خپټـــې مړولــــو اوشـــې
د ســـترګو رپ کښــې ورتــه هلتــه خپټــه ور اورســې
یــــا آوازه د یـــــو وزیــــر نـــیم د راتللــــو اوشـــې
ورتـــه ســـتر خپټـــې وړی تــړی دومـــره زر اورســـې

چرتــه وزیرچــې لارخطــاکړی زمونږخوالــه راشــې
نوورتـــه مخکښـــې خودعرضـــه څومشـــران اودروی
شغ شـی وزیرچـې ورنـه تېـر شـی، خـړې خلـې پـاتې شـی
دوئ وازه خلــۀ لکــه ســـرکوزی ګیــدړان اودروی

چرتــه وزیــر تــه کــۀ یــو کلــی کښـې تیکالــه اوشـې
ورتــه ســترخپټی او پلــن ســری څــو مشــران راشــې
امســا پــه لاس، نبغــه شــمله دکلــی خــان او ملــک
د مـــودو اوړی ورتـــه داســـې غریبـــان راشـــې

یـــا کلـــه وخـــت چـــې د ووټونـــو آخســـتلو راشـــې
مـــونږ غریبـــانو تـــه هـــر خوانـــه لیـــډران رادرومـــې
مطلـب یـې خپـل وی، دروازې ولـې زمـونږ مـاتوی
غـــرض راخســـتی مونږتـــه داســـې ډیرکســـان رادرومـــې

داسـې مشـران بـه وائـی، مـونږ تـه وایـه ګټـه اوکړی
چـاچې مـدام دخپـل اولـس پـه سـر روپـۍ اخسـتې
دا هـــم هغـــه دی، د انګرېـــز خوشـــامدګرو څـــامن
چـــاچې انعـــام کښـــې د انګریزنـــه نـــوابۍ اخســـتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د مشـــــرانو نـــــه محرومـــــه لیونـــــو ختکـــــو!
راځـــئ چـــې مشـــر ځـــان لـــه اوګـــورو، لښـــکرجوړکړو
دوخـــــت ځـانګوکښـــــې ودۀ شـــــوو اے پرتـــــو ختکـــــو!
پـــاڅئ راويښ شـــئ چـــې د شـــپې ځنـــې ســـحر جـــوړ کـــړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ غوایۀ

یو ساتلے شان غوایۀ وۀ
داسې بل کلی کښې نۀ وۀ

هر چا غوږ نه وۀ نیولے
ښکر چې یې نۀ وۀ ځکه ښه وۀ

سوداګرو کله یو خوا
کله بل خوا ګرزولو

نۀ یې پرش وۀ چا لیدلے
نۀ یې څوک راپرزولو

قصابانو ددې کلی
قربانۍ ته وو ساتلے

ددې ګډو بزو وطن کښې
بې قیمته وۀ ختلے

د آختر نه مخکښې دغو
ظالمانو نن قربان کړو

ددې ګډو بزو وطن کښې
ژوند یې هر څاروی ته ګران کړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختر مو مبارک شه

فلسطين کښې چې سرې وينې دی بهيږی
سرهٔ اورونه په عراق باندې وريږی

افغانان سره په خپله کښې ستيږی
په کشمير کښې لړ په ډېرو راسوريږی

چيچنيا او په بوسنيا کښې چې څهٔ کيږی
مسلمان دے په هر ځائے کښې چې قتليږی

داسې حال کښې چې راغلے دا آختر دے
خلهٔ زما مبارکۍ ته نهٔ جوړيږی

خو مجبور يو چې زمونږه خوشحالی ده
ځکه يو بل سره خاندو، خوشحاليږو

خو بيا هم دومره بې خونده خلق نهٔ يو
چې د ورور په قتليدو به نهٔ دردېږو

ځکه وايو چې آختر مو مبارک شه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو تاثر

لکه یو تږي مسافر چې د اوبو په طمع
دڅا په در لکه سوالی ستړي ستومان اودری
تش دجامونو په کړنګا یې خله اوبۀ اوبۀ شی
دا د یو ګوټ په طمع هسې حق حېران اودری

داسې هم ماته یې کول د سترګو تش ستونه
کله پېرزو یې وو په ما د مینې دا خوندونه

یا یو یتیم چې وږي تږي د چا کور له راشی
ورنه ډوډۍ غواړی د خېټې لپونی په خاطر
دکور خاوند یې په دیکو دیکو لۀ کوره شړی
دےاورته پښوکښې بس لوغړېږی دډوډۍ په خاطر

داسې ماهم ورنه دمینې خېر غوښتو ملګرو!
زړۀ مې بې وسه ورته پښوکښې لوغړېدو ملګرو

نۀ یې په ما د خپلې مینې پېرزوئینه اوکړه
د مینې تږي هر ارمان مې په ارمان پاتې شو
نۀ مې تږې سترګې مړېدې اؤ نۀ مې زړۀ صبرېدۀ
بس په لیدو لیدو کښې زړۀ مې حق حېران پاتې شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیالے خوشحال

د اورنــــګ د عظمتونـــو غـــرور مـــات شـــو
چــې راپورتــه یــو پښــتون لــهٔ اکــوړی شــو
د افغـــان پـــه ننـــګ یـــې اوتږلـــه تـــوره
پــه اورنــګ بانــدې یــو تنــدر د اســمانـی شــو

یـــــوه چغـــــه د غیـــــرت او حُریـــــت وه
پښــتونخوا یــې هــر اورنــګ وتــه تنــور کــړه
غــر او ســمه کښــې خــوره شــوه دغــه چغــه
کــهٔ مغــل هــر څــو بنــدی پــه رتنبــور کــړه

د خېبــر لــهٔ ســره داســې غــږ یــې اوکــړو
یــهٔ پښــتونه! کــهٔ ویښ نــهٔ شــوې نــو ورکېــږې
کــهٔ پېدا دې پــه خپـل ځـان کښـې اتفـاق کـړو
هـیـڅ مغـل بـه دې زیـر نـه کـړی کـهٔ پـوهېږې

پــه یــو لاس کښــې یــې قلــم پــه بــل کښــې تــوره
پښــتونخوا ئــې چــې غیــرت تــه لمســوله
ســـپین ســـحر د ازادئ تـــه وهٔ لېوالـــه
خپلـــواکی د خپلـــې خـــاورې یـــې غوښـــتله

دا یـــې اووې یـــا بـــه زهٔ یـــا بـــه مغـــل وی
د افغـــان پـــه ننـــګ مـــې تـــوره وتږلـــه
ننګیـــالے د زمـــانې خوشـــحال خټـــک یـــم
د مغـــل د عظمـــت مـــور بـــه کـړمــه بـــوره

خــو بــې ننګــو پښــتنو کښــې هــیڅ چــرت نــهٔ وهٔ
د وختونـــو پـــه زانګـــو کښـــې ټـــول اوده وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړهٔ چـــاودلے د مرګـــی پـــه خـــوب وده شـــو
پښـــتنو کښـــې هغـــه ســـرهٔ بخـــری نـــهٔ وو

پښـــتونخوا ئـــې چـــې پـــه تـــوره نازېدلـــه
هغـــه تـــوره د پښـــتون ده زنـــګ وهلـــې
دخوشـــحال د عظمـــت نـــاوې هـــم خفـــه ده
پښـــتنو چـــې د وختونـــو بنـــګ دي څښـــلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور

کــۀ د قــام او د ملــت لــۀ پــاره غــواړې
هــر ارمــان دې دځــامنو خــدائے پــوره کــه
دښــمنی دپــاره تــۀ کــۀ د ورور غــواړې
اعجــاز وائــی چــې همــېش د لــور دعــا کــه

زمــا ســتا چــې چرتــه لــور اوشــی، خفــه يــو
خــدائے کــه ځــوے راکــړی، جـامو کښــې نــۀ ځــائيږو
مــونږ آختــه آخــر پــه څــه پــه واويــلا يــو
مــونږ د خــدائے پــه دو کــارونو نــه پــوهيږو

ولــې نــۀ ګــورې چــې دا هــم ســتا ځيګــر وی
پــه دې څــۀ چــې دا وادۀ شــی او د بــل شــی
چــې رنځــور شــې نلســته ســتا د کــټ پــه ســر وی
ســتا نيــازبين ځــوے د وادۀ نــه پــس بــدل شــی

دا دې هېــر شــو، چــې پيــدا تــۀ لا د چــا يــې
دا کـــۀ نـــۀ وے تـــۀ بـــه څنګـــه زيږېـــدلې
تـــۀ راغلـــے پـــه دې لار پـــه دې دنيـــا يـــې
پـــه دې راز تـــۀ ولـــې بيـــا نـــۀ پوهېـــدلې

دغـه سـتا لـور کـه د بـل د کـور ښـکلا شـی
نـو هـم سـتا غونـدې زلمـی بـه راپيـدا شـی
تـۀ د لـــور پـــه زيږېـــدلو خفـــه مـــۀ شـــې
هغـــه کېـــږی چـــې څـــۀ خوښـــه د الله شـــی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل څۀ ته وائی؟

زۀ دا منم چې غزل څۀ وی؟ غزل څه ته وائی
کۀ دا د سرو شونډو خندا ته د ښکلا ته وائی
نو زۀ غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ ساتم
زما غزل د خوشحالۍ ښکلی صبا ته وائی

غزل یو صنف نازک سره خبرې نه دی
غزل د وخت د تقاضو آئینه دار جوړ شوے
غرل د لوړ تخیلاتو وسعتونه لری
غزل دهردورد تاریخ ښکلے شاهکار جوړ شوے

غزل د نرمو تورو زلفو سره لوبې نۀ دی
غزل انسان ته سمه لاره د ژوندون ښودل دی
غزل یو مینه او د مینې خرمستی هم نۀ دی
غزل د مینې وروولۍ او د تړون ښودل دی

وایم غزل د خوشحالۍ د سباوون زیرے دے
وایم غزل د ظلم شپې د زړۀ چاودون زیرے دے
وایم غزل په ظالمانو د عذاب چغه شی
وایم غزل مظلوم انسان ته د ژوندون چغه شی

لاچی ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهناز

(د ګهمکول شریف (کوهاټ) په غرونو کښې یوه معصومه جینۍ چې یو ظالم د مینې په جرم قتل کړه، د هغې جرم دا وۀ چې هغه په دغه ظالم مینه شوې وه. دا د کال ۱۹۷۶ واقعه ده)

مینــه کــول خــو زۀ مــنم ملګــرو! بــد خــو نــۀ دی
خــو دا وړ ســترګې زمانــه پــه مینــه څــۀ پــوهیږی
دلتــه خــو مینــه حقیقــت کښــې د هــوس نامــه ده
دلتـــه د مینـــې پـــه ګنـــاه هـــره شـــهناز قتلیـــږی

آ میمـــونۍ خـــو لا غـــوټۍوه، غوړېـــدلې نـــۀ وه
د زمـــــانې د شـــــېرعالم د لاســــــه اوربژېـــــده
لا پــــرې بادونــــه د ســــپرلی هــــم لګېــــدلی نــــۀ وو
د زمـــانې ســـپېرۀ خـــزان لمبـــو کښـــې اوســـوزېده
آدفطـرت دښـکلی حسـن زړۀ رابښـکونکے شـاهکار
چـــې یـــې ښائیســـت تـــه پســـخېدل بـــه دبهـــار ګلونـــه
داســـې شـــاهکارچې ړنګېـــدۀ اؤ ماتېـــدۀ ملګـــرو!
ولـــې مـــات نـــۀ شـــول د اســـلم غونـــدې ظـــالم لاســـونه

د پېغلتــــوب پــــه بــــام ختلــــې آ نیازبینــــه جینــــۍ
څـــومره ناترســـه پـــه چـــړو د یـــو یزیـــد قتـــل شـــوه
د خپلـــــې مینـــــې تقـــــدس بانـــــدې مئینـــــه جینـــــۍ
دخپلـــې مینـــې پـــه نـــاموس لکـــه شـــهید قتـــل شـــوه

دلتــه خــو مینــه یــو ګنــاه ده نــور هــر څــۀ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکــه شـــهناز پــه دې ګنـــاه بانـــدې قتلېـــږی مـــدام
چــې دا دســتور او دا ســماج او دا نظــام وی تــر څــو
مینـــه بـــه داســـې بـــدنامېږی، رســـوا کېـــږی ترڅـــو

راځــئ پــه مـرګ یــې چــې ملګـرو پــه جارجـار وژاړو
څـــومره ناترســـه نـــن د مینـــې میمـــونی قتلېـــږی
راځـــئ ســـماج تـــه پـــه دې ظلـــم احتجـــاج چـــې اوکـړو
ګنـــې ظلمونـــه بـــه مـــدام داســـې پـــه مـــونږه کېـــږي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ســـــــتا شـــــــباب زمـــــــا جنـــــــون وے
تـــــــهٔ لـــــــيلا او زهٔ مجنـــــــون وے

تـــــــهٔ زمـــــــا وے او زهٔ ســـــــتا وے
نـــــــهٔ خفګـــــــان نـــــــهٔ زړهٔ بـــــــدون وے

تـــــــه د مينـــــــې شـــــــيريني وے
زهٔ فرهـــــــاد غونـــــــدې پښـــــــتون وے

مـــــــا پـــــــه لپـــــــو لپـــــــو خښـــــــلے
لـــــــهٔ هـــــــر غمـــــــه پـــــــه امـــــــان وے

خبـــــــر ده نـــــــور کـــــــهٔ هـــــــيڅ هـــــــم نـــــــهٔ وے
خـــــــو يـــــــو زه او تـــــــهٔ جانـــــــان وے

تـــــــا د مينـــــــې ســـــــاز چيـــــــړلے
زمـــــــا ســـــــر ســـــــتا پـــــــه زنګـــــــون وے

چرتـــــــه لـــــــرې پـــــــه صـــــــحرا کښـــــــې
دواړو يـــــــو ځـــــــاے کښـــــــې ژونـــــــدون وے

چرتـــــــه لـــــــرې يـــــــو جهـــــــان وے
بـــــــس د مئيـــــــو بنـــــــهٔ دوران وے

ســـــــر مـــــــې ســـــــتا پـــــــه زنګـــــــون پـــــــروت وے
پـــــــوره دا زمـــــــا ارمـــــــان وے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

عشــق د حــالاتو د تلخــۍ نــه زیږېــدلې څرېکــه
عشـق دپـې مخـو بـې رخـی نـه بورېنېدلې څرېکـه
عشـق د زخمونـو د سـرخۍ نـه رالوېـدلې څرېکـه
عشـق دسـرې وينـې دګرمـۍ نـه څڅېـدلې څرېکـه
عشـق داولـس پـه غـم لړلـې د ژونـدون قصـه ده
نـــهٔ دا يـــوازې د لــــيلا او د مجنـــون قصــــه ده

عشـــق د کلهـــم انســـانيت د ورورولـــۍ فلســـفه
عشـــق دانســـان د محبـــت او ســـوکالۍ فلســـفه
عشـــق د زردار او د نـــادار د يـــوالۍ فلســـفه
عشـــق دخوشـــحال دننـــګ وپـــت، پښـــتونولۍ فلســـفه
عشـــق دخوشـــحال دتـــورې شـــرنګ او د غيـــرت قصـــه ده
نـــهٔ د لـــيلا او د مجنـــون د محبـــت قصــــه ده

عشـق مړېـدل، ژونـدی کېـدل دی د صـبا پـه تکـل
عشـق غورېـدل او رېژېـدل دی د خنـدا پـه تکـل
عشـق غورزېـدل اؤ پاڅېـدل دی د بيـا بيـا پـه تکـل
عشـــق ســـوزېدل او بلېـــدل دی د رڼـــا پـــه تکـــل
عشـــق دحـــالاتو د تيـــرو د زړهٔ چـــاودون قصـــه ده
نـــه ده يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده

عشـق د خپـل ځـان پـه معرفـت دی د الله پېژنـدل
عشـق پـه مجـاز کښـې همېشـه د حقيقـت لټـول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشــق پــه صــحرا کښــې د لــيلا د ښــکلاګانو ليــدل
عشق پـه خپـل ژونـد کښـې پـه ژونـدون پسـې مـدام ګرځېـدل

عشـــق د حـــالاتو د تيـــرو د ســـباوون قصـــه ده
عشـق دظــالم دظلــم شــپې دزړهٔ چــاودون قصــه ده
نـــهٔ دا يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده
عشـق داولــس پــه غــم لړلــې د ژونــدون قصــه ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ چې زما
پلارګنے کلے دے

خزانــــه د تـــاريخونو، دازمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده
آئينــــه ده د وختونـــو، دازمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دبابرنــــه ترخوشـــحاله، پـــه دې لاردی ډېرراغلـــی
دغـــې زمکـــې دوختونـــو ډېـــر جنګونـــه دی ليـــدلی
ټکانـــه يـــې د فوځونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

افرېـدی، ختـک، غلجـی اوتورخېـل پکښـې ابـاد دی
اکوړخېل، موچيان او داسې بده خېل پکښې اباد دی
خېلخانــــه دۀ د قومونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

د ولـــۍ نـــه درابـــو کـــاڅو پـــورې دغـــه واړه کلـــی
د ســـينی خټکـــو نـــوم بانـــدې يـــادېږی دا ښـــاغلی
آســـتانه يـــې ده خېلونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده
دغـــې زمکـــې ډېرنومـــوړی بـــاتوران دی زېږولـــی
دمړانـــې پـــه دنيـــا کښـــې ټـــول جهـــان دی پېژنـــدلی
مېخانــــه د عظمتونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

دخوشحال نه پس ته که هر څو کۀ دلې حالات بدل
شــو
دغه خلق نه چا خپل کړۀ، نۀ په خپله دچا خپل شو
نشـــانه ده د ظلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــۍ ده

پـــه دې مځکـــې پيداشـــوی لـــوئې لـــوئې عالمـــان دی
هـــم پيداپکښـــې بـــې شـــمېره شـــاعران اواديبـــان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

چــار چــاپېره تـــرې پراتــۀ دی مزارونـــه د بزرګــانو
چـــې یـــې زړونـــه رونـــول بـــه پـــه توحیـــد د انســـانانو
درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

د ماللی خلې په خوا کښې دغه خړ پړ زمونږ کلے
ګران دے دومره په ما ګران دے لکه وی دلیلا کلے
درخانـــه ده د لعلونـــو دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

چې نه ستا ده نه زما ده
دا دنیا وایه د چا ده

که یې غواړې چې دا ستا شي
نه خپلېږي، بې وفا ده

چې نن شته او صبا نشته
د شګې هسې ځلا ده

د یو څو ورځو له پاره
یو رنګینه مشغولا ده

چې ستا دوې سترګې غړېږي
هم ښائیسته ده هم زېبا ده
تا به ځان پسې راکاږي
چې تر څو ئې ستا سودا ده

بلاګانې ترې جوړېږي
دا بلا داسې بلا ده

وایه چا ده خپله کړې
وایه چا سره پخلا ده

نو بیا څله پسې درومې
چې نن شته صبا فنا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ، پــــه زړونـــــو بادشــــاهی کــــړی
د انســـــــان عظمــــــــت هـــــــم دا ده

خيــــــر ښـــــــيګړه د ي، د بــــــل هـــــم
د دنيـــــــــــا دا مـــــــــــــــدعا ده

د رحمـــــــــن دغــــــــه وينـــــــا ده
دروغ نـــــــــــۀ دی دا رښـــــــــــتيا ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک وه؟

هغه څوک وه؟ چې د غرونو شهزادګۍ به یادېدله
چې به کوز به سمې له راغله، ترې حیا به شرمېدله

هغه څوک وه؟ ټوله شپه ئې چې میچن به غروله
د ملا بانګ سره سمه چې سحر به پاڅېدله

په سترغولی کښې به دا لکه د زرکې ګرزېدله
دغه حوره د جنت مې په دې مځکه اولیدله

چې سپوږمۍ یې هم ښائیست نه شرمېدله
دغه څوک وه؟ هسکه غاړه چې په ځمکه ګرځېدله

چې حیا یې هم حیا ته لۀ ډېر سوخته پسخېدله
دا چې پټ مخ وه روانه، څومره ښکلې ښکارېدله

خبر نۀ ووم چې دا راغله او په کومې لورې راغله
د هوسۍ غوندې په دَو، دَو لۀ هیبته زغلېدله

خو په سوو لوو زړونو لکه تندر غورزېدله
زۀ حېران ورته ولاړ وم، داچې مخ په وړاندې تلله

داخو هغه پښتنه وه، ما به خوب کښې چې لیدله
چې راوبښ شوم، بیا مې داسې

.....✵✵✵.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت

ګرېوانونـــو د یـــو بـــل تـــه مـــو لاســـونه اچـــولی
د جمهـور پـه نامـه ګـوره، پـه کرسـۍ یو جنګېـدلی
زه د تـــا ثـــتې ماتومـــه، تـــا مـــې پښـــې دی رانیـــولې
زۀ دورورســره پـــه جنـــګ یـــم، مـــونږ یـــو بـــل دی پرزولـــی
ټـول پـــه خپلـــه کښـــې آختـــه یـــو، دی یـــو بـــل مـــو ړزولـــی
پـــه دنیاکښـــې چرتـــه وی بـــه، داســـې نورخـــوک شـــرمېدلی
دا هغــه جمهوریــت دے زه او تــۀ یــې دعویـدار یــو
دا ددغـــې برکـــت دے، د یـــو بـــل ځنـــې ویـــزار یـــو

راتـه وایـی سپرلـے راغـے، ټـول وطـن بـه شـی ګلونـه
دا خـزان د غریبـۍ بـه، اوکـړی دلتـه نـه کوچونـه
ورکوو به هر غریب تـه، هر مزدور تـه خپل حقونـه
ټولـــو خـــوارو د وطـــن تـــه، ورکـــوو بـــه پلاوونـــه
غریبـــانو د وطـــن تـــه ، خوشـــحالی بـــه ورکـــوو
مونږدخیـال پـه غونـډۍ ناسـت یـو، کـوو دارنګـې سـوچونه
لټـــوو پـــه خپلـــې خـــاورې جنتونـــه، جنتونـــه

زمونږداسـې خـوار قسـمت دے، چـې یـې لا پـه انتظـار یـو
دلتـه دغـه سیاسـت دے، چـې یـو خـوره نـو لا بـه خـوار یـو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه وختونه لاړل

اوس هغه وختونه لاړل
تا به ماته، ما به تاته
دغه زمکه آسمان یو کړل
زهٔ په تا به نازېدمه
تهٔ په ما به غولېدلې
چې به تا د کوټې سر نه
ماته څومره اشارې کړې
ما به وې چې درنه ځار شم
تا به وې چې ما درواخله
لرې بل وطن ته بوځه
خو ما داکولے نهٔ شو
ما به وې چې شهزادګۍ یې
خو زهٔ تش د وچې خان ووم
ګنې ما به چرته لرې
دنګو لوړو غرونو مینځ کښې
د خوږو اوبو په غاړه
یووړوکے شان کورګے به
کاڼو خاورو نه جوړ کړے
خو ما داسې کوے نهٔ شو
اوس هغه وختونه لاړل
ځکه ژوند اوس هغه نهٔ دے
دا دنیا دومره وړه شوه
اوس نړۍ واړه یو کور دے
چې تهٔ څهٔ وخت کله غواړې
د هوا په څپو هر وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ دواړه خبرې
ښۀ په مينه هم کوے شو
کۀ مونږ يو بل ليدل غواړو
په اسانه هم ليدے شو
خو اوس مينه هغه نۀ ده
چې د زړۀ په زور کېدله
اوس چې څۀ هم کول غواړې
داپه مال او په زور کېږی
چرې دا دواړه کۀ نۀ وی
نوم د مينې چې وانخلې
هغه تش د قصو وخت وۀ
ما او تا چې اورېدلې
نۀ ليلا او نۀ مجنون شته
دغه ټول عبث قصې شوې
کۀ په متو کښې دې زور وی
هر سړے به د ستا ورور وی
اوس هر څۀ بدل بدل دی
نۀ ګودر او نه منګی شته
د ليلا مجنون خبرې
د خيالی دنيا قصې شوې
اوس هغه وختونه لاړل
اوس نړۍ واړه يو کور دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلفت حسين شهيد

پــه لاره دحســين بانــدی چــې تلــې دې ګلفــت
نــو ځکــه خوجنــت تــه رســېدلې دې ګلفــت

دنــورو ســر ســاتنه يــې د ژونــديولوئــے مــرام وۀ
شرخوښوســــره ځکــــه جنګېــــدلې دې ګلفـــت

دقــام او د ملــت دپــاره هرڅــۀ يــې قربــان کــړل
نــو مــرګ د شــهادت تــه خندېــدلې دې ګلفــت

ژونـــدون يـــی آخرڅـــۀ وۀ، جيوقربـــان او زارېـــدل وو
مطلــب د ژوندانــۀ مــونږ تــه ښــودلې دې ګلفــت

مـنم چـې دا رښـتيا دی ،سـل دی اومـره يـو دی مـۀ مـره
اعجازختــک هـــم دارنګـــې ســـتائيلې دې ګلفـــت

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

چې څښــوې شــراب د مینــې پــه نظــر د مســتو ســترګو
پــه دا خــوئ مــې څکــه خــوبښ دے دا دلبر دمســتو ســترګو

زمــا ســترګې پــرې خــوربږي، زمــا زړۀ چــې پــرې ډاډه وي
خــدائے آبــاد دې لــري داســې دا ګــودر د مســتو ســترګو

سترګوسترګوکښــې ســت اوکــړی، رانــه اوتښــتی مــخ پــټ کــړي
کــوي مینــه پټــه پــه هنــر د مســتو ســترګو

څوک يــې نــۀ وينــی رادرومــی، څــوک پــرې هڅونــۀ پــوهیږي
چــې وربــږي کلــه غشــي، لــه ســنګر د مســتو ســترګو

نــذرانې ورتــه شــاهانو، چــې د خپلــو زړونــو راوړې
مــا ليــدلې پــه دې ســترګو کروفــر د مســتو ســترګو

هيڅ يقين مې خدائے زده نــۀ شي، چې بــه بچ تــرې زمــا زړۀ شي
راپيســې چــې لګيــا داســې، وي لښــکر د مســتو ســترګو

هرنظــر يــې سخن ســاز دے خدائے ورکــړے دا اعجــاز دے
دا همــه غــزل شــی، پــه اثــر د مســتو ســترګو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

(دا غزل دبنون تنقیدي ادبي ټولنې په انعامي مشاعرې کښې د دویم انعام حق دار ګرځولے شوے وۀ . د طاهرکلاچوی غزل ته وړومبے انعام ورکړلے شوے وۀ)

ستا د مینې لېونې چې وو، په دار شو
په مئینو کښې دې اوس خو ایله شمار شو

دا حرم کۀ بتکده وه، نۀ پوهېږم
لېونے زړۀ مې په پښو کښې ورګزار شو

په زاریو به دې هیڅکله خپل نۀ کړم
زما عشق هم د پښتون غوندې خود دار شو

غمژن زړۀ ته مې د سوز سندرې وایه
ایله سپک خو مې په دې د زړګی بار شو

ستا د مستو خمارو سترګو اثر وۀ
مېخانه کښې د جامونو ګړنګهار شو

دا **اعجاز** چې وۀ مدام خلقو رټلے
په دې څۀ کۀ جوړ په مرګ یې ویر ناتار شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

حسن، مینه چې رایوځائے شی جانان شی
د چا سترګې، د چازړۀ شی، دچا ځان شی

کۀ زما جانان دې اولیدو په سترګو
تانه هېر به دجنت حورې غلمان شی

چې په مال، دولت ئې ځوک اخستے نۀ شی
کاشکې هر انسان کۀ دغسې انسان شی

خلق وائي چې یې زړۀ راځنې یوړو
خو تازه پرې د اعجاز خټک ایمان شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

راشئ چې زۀ درکړم لېونی مینه
بل خوا ښکلیو! ځله لټوئ مینه

ما درته شوملې او پیاځې راوړلې
غواړې کۀ لۀ مانه پرونی مینه

خلقو! لټوله سرو او سپینو کښې
هغه وه غریب کښې پخوانی مینه

مینه د غرض په سیاست شوله
جوړه شوه اوس دا پاکستانی مینه

چغښې چې د دوو غرونو مینځ کښې شوه
ځومره ده مظلومه افغانی مینه

دوه مئین جدا چې لۀ یو بله کړی
دا به وي رښتیا امریکنی مینه

ما اعجاز ته ژوند ځکه رنګین ښکاری
ما سره چې وی د شېرینی مینه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

مونږه په سره اورکښې ژوندون له ډېرناکامه کوو
طمع د ننګ چې له بې حسه ودۀ قامه کوو

هر څو کۀ نورو باندې بدې لګی رښتیا خبرې
د ژوند خبره به همېش د ژوند لۀ بامه کوو

دخپل ښائیست په بام ختلې دومره مۀ نازېږه
مونږه عزت ستا د ښائیست لۀ احترامه کوو

تر څو چې مینه پېغلتوب ته رسېدلې نۀ وی
ددې دفاع به تر هغې له هر الزامه کوو

چرته چې بد په خلقو تش د مینې تکی لګی
په داسې کلی کښې به څنګه مینه عامه کوو

هیڅ پوهه نۀ شو چې په تابانده مئین څنګه شو
وایئ اعجاز داسې کارونه مونږ بې پامه کوو

.....✸✸✸.....

یادګیرنه ! چاراته وې چې ستا دا غزل بل یوشاعر پخپل نوم خپل کتاب کښې چاپ کړے نو ماوې چې دا خو ما دپاره لوئے اعزاز دے چې زما کلام هم څوک د دې جوګه ګني چې پخپل نوم ئې چاپ کړي ---- اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغـــه چـــې ســــترګو کښــــې خبـــرې کـــوی
راتــــــه د میښــــــې ډېــــرې غـــورې کـــوی

حېــــــران د کلــــــی مشـــــرانو تــــه یـــم
دا چـــــې خبـــرې کـــوی ســــترې کـــوی

د فلســــــطین او د کشـــــمیر پــــــه زمکـــــه
خبــــرې تـــورې کـــوی، زغـــرې کـــوی

چـــې د اعجـــاز غونـــدې لـــهٔ ســـره تېـــر شـــی
هغـــــــه خبـــــــــرې زړَورې کـــــــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هغه چې جام د پاسه جام سره هم خلۀ ورکوی
داسې ساقی ته به څوک څرنګې زړه نۀ ورکوی

په دواړه لاسه چې سحر ماښام لوټی مالونه
دومره غریب سړے به بل غریب ته څۀ ورکوی

کله دخدا ے په مینه مست، کله دقام په جذبه
سرونه دومره آرزان به پښتانۀ ورکوی

هغه ده بیادزماني منصور په دار خېژوی
ژوند ورنه آخلی خو ژوندون په ژواندانۀ ورکوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملګــرو زهٔ پــه داســې ښـــار کښــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

شـــــهبازګړه د ســـــترو ځـــــاے يـــــاديږى
ځکـــه د يـــار د کـــوڅې لار کښـــې اوســـم

خبـــر دے کـــهٔ نـــه راځـــې خـــو هـــا اووايـــه
چـــې دې خـــوش فهمـــه انتظـــار کښـــې اوســـم

هغـــــه د امـــــن او انصـــــاف غوښـــــتنه
لکـــه د تېـــر وخـــت چرتـــه غـــار کښـــې اوســـم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ژونــدون څــۀ دے دا يــو نــوم د هنګــامو دے
ســــــتړی لار د پرېوتـــــــو اؤ پاڅېـــــــدو دے

څــوک پــه غــم لړلــی ژونــد ځنــې بېــزار دی
د چــا ژونــد خــو بــس يــو نــوم د رنګينــو دے

چــې د وخــت هــر يــو طوپــان تــه غــاړه وځــی
منــزل پېښــو کښــې بيــاد داســې لېونــو دے

تېوســـــانو لـــــه ژونـــــدون لتـــــه ورکـــــړې
د ژونـــدون حـــق خـــو يـــوازې د زمـــرو دے

فيصــــلې زمــــونږ د کلـــی چـــې پـــردی کـــړی
دغـــــه جـــــړ زمـــــونږ دټولـــــو مســـــئلو دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

پـروت پـه سـجده، زړهٔ کښـې خـدائـے بـلا خـدايان ګرځـوو
مـونږ آذر خويـه دې کعبـې کښـې هـم بتـان ګرځـوو

خـدائـے پـه هـر څـه يـو پـوره کـړی خـو بيـا هـم ډېـر وږی
کچکـول پـه غـاړه څـکـه مـونږ پـه ټـول جهـان ګرځـوو

د نړيوالـه کلـی خـان ملـک بـه څـوک پوهـه کـړی
پـه خپـل وطـن کښـې جنـازې مـونږه د ځـان ګرځـوو

عـدل انصـاف، د داسـې خلقوبـه څـوک څـهٔ اومنـي
چـې دروغـژن يـو څـکـه سـر بانـدې قـرآن ګرځـوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ستا د خبرو د خوب به نه یم
هر څه به یم خو سپین کتاب به نه یم

خلق مې لولې پاڼې پاڼې د ژوند
په مخ راخور دې تور نقاب به نه یم

چا نه چا، چا پورې خپل ځان تړلے
د کتاب داسې انتساب به نه یم

د ژوند مقصد که د جنت ګټل دی
آخته په دغسې عذاب به نه یم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ځنــې ســرونه مــې ليـدۀ ، پــه نمـر خاتــۀ پرېواتــۀ
ځنــې ســرونه آخــر غـوځ شـو، ورتــه نــۀ پرېواتــۀ

دخاموشــــۍ لــۀ شـــوره ډېــرو ســر تنــدے اونيــوۀ
دبېوســــۍ لـــۀ زوره ډېـــر پـــه زنګانـــۀ پرېواتـــۀ

دعـوې پـه چـا، آخـر د ځـه ،پـه کـومې خلـې اوکړمــه
هلتـــه دامـــن دعـــوه ګيـــر ســـاړۀ واړۀ پرېواتـــۀ

غـــوره تېنـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشــــۍ
تنــدر آخــر زمــونږ پــه کـور پــه هرکالــۀ پرېواتــۀ

ځــان تــه د ځــان پــه مقابـل چـې کلـه زۀ اودرېـدم
دزړۀ کعبـــې کښـــې مـــې بتـــان خـــوارۀ وارۀ پرېواتـــۀ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګلـه! چـې پـه سـترګو کښــې اغـزے دې کـړم
ښـه ده چـې خپـل ځـان سره يـو ځـائے دې کړم

تـــا چــــې د ښــــو پــــه غشـــو اوويشـــتم
مــــړ ومــــه جانانــــه! راژونــــدے دې کــــړم

زۀ خــو ســتا پــه ســترګو جهــان ګورمــه
سترګې مې هم تـه شوې چې پردے دې کړم

خلقـــو د مجنـــون خبـــرې هېـــرې کـــړې
ځـــان پســـې هـــم داســـې لېـــونے دې کـــړم

ســـتا اعجـــاز خټـــک بـــه ولـــې نـــۀ ســـتائی
سـتا يـو خـوږ نظـر دے چـې زلمـے دې کـړم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هيڅوک نۀ ګوری خپل ځان په ائينه کښې
بل ته ښائی بل انسان په ائينه کښې

تورې خاورې به د يار په ديدن موړ شی
ځان ته ګورې چې د ځان په ائينه کښې

خلقو خپلې برخې يوړې بختور شو
مونږ يې ګورو د ارمان په ائينه کښې

دا چې تا پورې يادېږی زمونږ کلے
ښکلے ښکاری د دوران په ائينه کښې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(درې شعرونه)

هــر ســړے نفــرت لــۀ یــو ســړی کــوی
هـــر ســـړے ددۀ ســـره یـــاری کـــوی

خدایـــه! د دجـــال فتنـــه بـــه څنګـــه وی
ګـــوره! چـــې ړانـــدۀ مـــو مشـــری کـــوی

خپلـــو مـــې چـــاړۀ پـــه مـــری ایښـــې ده
خپـــل خـــو داســـې نـــۀ کـــوی، پـــردی کـــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـــرون چـــې وروور د وروور مرګونـــه اُوکـــړل
مـــونږ پـــرې د پاســـه زيـــات قتلونـــه اوکـــړل

چـــې پـــه لمنـــې د چـــا نمـــونځ کېـــدلو
هغـــو ګنګـــا کښـــې اودســـونه اوکـــړل

غـــل بـــه د غلـــوؤطن کښـــې چـــا تـــه وايـــو
هرچـــا يوبـــل پســـې نمنځونـــه اوکـــړل

مـــونږ تـــه څـــۀ پتـــه د دښـــمن نـــۀ لګـــى
مـــونږ دپـــردو پـــه ســـر جنګونـــه اوکـــړل

خـــوب کښـــې چـــې راغـــے نـــو ورغـــاړې وتـــم
مفتوکښـــې مـــونږه ديدنونـــه اوکـــړل

چـــې پـــه دنيـــا کښـــې پـــۀ ښـــۀ نـــوم يـــادېږى
هغـــو هـــم داســـې ښـــۀ کارونـــه اوکـــړل

اعجـــاز خټـــك بـــه آخـــر خـــدائے پوهـــه کـــړى
غـــرۀ کښـــې يـــې چاتـــه آوازونـــه اوکـــړل

۲۷مارچ ۲۰۱۲ ء

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

مانه جمات کښې چا څپلۍ پټې کړې
ماوې چې دا څۀ د موچي دکان دے
چې زړې پرېږدي او ترې نوې يوسی

.....✸✸✸.....

نن يو خټك دغرۀ په سر ګډېدۀ
ماوې چې بيا به چرته ډول غږېږي
ځکه چې دا دومره د تېنګې نۀ دي

.....✸✸✸.....

مونږ هغه ملك ته زنده باد وئيلي
د ښې توښې نه يې مونږ اوويستلو
لکه پردي خيرات کښې سپي ورړَوُّو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

دخـــوارې څـــوی ډالـــر لیـــدلے نـــهٔ وهٔ
اوس د سـوکړك پـه ځـائے برګـړې غـواړي
مـونږ بـه اوس تشــې هســې خلــې چړپـوٌو
.....✱✱✱.....

پـــه انټرنیـــټ یـــاراني ځنګـــه کیـــږي
چرتـه فیس بـك کښـې چې جینـۍ ښـکاره شـي
بـــلا ځوانـــان ورتـــه لَـــو یٌـــو اووائـــي
.....✱✱✱.....

د دهمـــــاکوسره بلـــد دومــــــــره شـــو
اوس د ټوپـــك ډز راتـــه داســـې ښــــکاري
لکــــه ماشــوم چـــې چرتـــه ټیزواچـــوي
.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

خدایــه ! پــه ملــك کښــي خوشــحالي راولــې
ګنـــــــــي واړۀ واړۀ خـــــــــدایان دی واړه
دځـــان نـــه مخکښــې بـــه دوزخ تـــه لیـــږو

.....✸✸✸.....

چـــاوي چـــې ځنګـــه څـــوك لیـــډر جـــوړیږي
مـــــاوې دروغ او حرامتـــــوب زده کـــــړه
خلــق بــه دې خپلــه بیــا بــه ســر ګرځــوي

.....✸✸✸.....

ســـــل شـــیطانان او یـــو لیـــډر زمـــونږه
لکـــه چـــې ســـل پـــاپړ او یـــو لـــوړ وي
څکـــه شـــیطان هـــم تربنـــه لـــرې تښـــتي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

بښکلو ته اووایئ چې کور کښې کېنئ
زمونږ وژلو ته دي نۀ رادرومي
اوس دغه کار دغه خودکشه کوي

.....✸✸✸.....

نرخونه ورځ په ورځ په بره خېژي
چې دغه حال ، دغه رفتار وي زمونږ
بره سپوږمۍ ته به مونږ زر اورسو

.....✸✸✸.....

یوشل روټۍ مې چې مېلمه ته راوړې
وې چې یوه روټۍ ترې بیرته یوسه
وې چې انسان یم ، ځناور خو نه یم

.....✸✸✸.....

چرته زړۀ خوږے مشر وي به کنۀ ؟
په دې ارمان واړه سپین ږیري شولو
لکه د کونډې لۀ لېورۀ اووتو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــهٔ یــو انګرېــز انګرېــزي نــهٔ شــی لــیکے
دغـــــه پوښـــــتنه لـــــبن د ځـــــان نـــــه اوکـــــه
تـــا کـــوم پښتوکښـــې سپاړسـم پـــاس کـــړے

.....✸✸✸.....

هغـــــه جمـــــات کښـــــې انګرېـــــزی وئیلـــــه
وې یـــې چـــې دهٔ د خـــدائے ظـــالم تـــه ګـــوره
کفـــر ئـــې ټـــول ګـــوره ! جمـــات تـــه راړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجاز خټک هغه شخصيت دے د چا لۀ برکته چې په ټول خليج کښې د پښتو ټولنې جوړې شوي دي او په خليج کښې د پښتو مشاعرو بنسټ هم دغه مشر ايښودلے دے. د اعجاز خټک په کوششونو او ترغيابتو زمونږ پښتو ادبي ټولنه قطر هم جوړه شوې ده
د کومې لۀ سوبه چې په پښتو ادب کښې ډېر زيات کار په ديار غېر کښې شوے دے.د اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبیٔ واحده ټولنه ده چې په پردي وطن کښې يې مشاعرې منعقد کړې دي او د پاکستان نه يې ورته شاعران او اديبان راغوښتي دي.تر اوسه د ټولنې د ملګرو لۀ خوا څو درځنه کتابونه او مجلې هم خپرې شوې دي.دا ټول هر څۀ د دغه کس لۀ برکته وو..

فيروزآفريدي
صدر
پاك پښتوادبي ټولنه دوحه قطر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library